

Yesu Kerisi Yi Bengö Nivesa Sën Markus Kevu

Mehö-neripek-alam Jon Nër Yi Gägek Rangah
(Mt 3:1-12; Lk 3:1-18; Jn 1:19-30)

1 ¹Anutu nalu Yesu Kerisi yi Bengö Nivesa degwa muğinsën: ²Nebë sën mehö-nenër-gägek-rangahsën Yesaya kevu loğ Anutu-yi-ğapiya wirek meneggëp nebë:

“Gwengö rè! Sëğ ãevong sa hur ti namugin mena negetongin hong aggata.”

³“Gemehöti aye nerağ loğ nyëğ-yumeris bë, ‘Ham bolinin Mehöböp yi aggata meham sesor megëp niröp.’”

⁴Nebë sënë, loğ Mehö-neripek-alam Jon yam vu nyëğ-yumeris meyam nenër gägek rangah nebë, “Ham gwevuu ham ngaa nipaya na, geham gwërin ham nom vu Anutu, lom mëm sejipek ham jağ bël, gAnutu rëğ dahun ham ngaa nipaya na.” ⁵Nër bë saga, lob alam vu distrik Yudea los alam Yerusalem pin deneya vu yi. Denenër hir ngaa nipaya pin rangah vu, log mëm neripek sir luğ bël Yordan.

⁶Jon röp yi röpröp ading sën denevasu rağ kamer niviiis lo, log nevëh çabi neggëp balo, genegga sepaak los nenum beggoh netu yi nos. ⁷Lob yam nenër Anutu yi gägek rangah nebë, “Mehö los niwëëk ti kesuu sa rëğ tamuin sa menam. Gesa su mehö niğ vesa yoh vu in bë sa natu yi hur ti meçevelekin vaha suu rè. ⁸Sën seripek ham lo, og sengo hetung bël meris mu rağ ham, gağ mëm yi sën rëğ nam getung Anon Vabuung jağ ham.”

Yesu Ripek Bël
(Mt 3:13-17; Lk 3:21-22)

⁹Vu buk saga Yesu vu Nasaret ggëp distrik Galilea meya vu Jon, beJon ripek yi luğ bël Yordan. ¹⁰Ripek, log Yesu nahën nerağ yom roneğ, loğ lë geyagek tatekin ya gAnon Vabuung ni nebë soğ nuung ti meto megwang ya Yesu ayo. ¹¹Log gägek ti yam vu yağek bë, “Sa naluğ hong! Sahëğ neving hong besa halë hong nivesa.”

Satan Seggi Yesu
(Mt 4:1-11; Lk 4:1-13)

¹²Ggovek saga lob Anon Vabuung ggee loḵ ayo bē na nyēg-yumeris ti. ¹³Ya nyēg-yumeris ti sēn saḡ hir nyēg lo beya nedo buk mehōdahis luu, geSatan ya medo nepelēpin yi vu sugu. Lom Satan vuu yi ya gemēm angēr yam deneloḵ vu yi.

Yesu Neḵo Yi Huk Raḵ Vu Galilea
(Mt 4:12-17; Lk 4:14-15)

¹⁴Deduu Mehō-neripek-alam Jon beya nedo ḵarabus, loḵ mēm Yesu ya distrik Galilea menēr Anutu yi Bengō Nivesa rangāh nebē, ¹⁵“Anutu tung buk vorot lob tōḵ yam, om gwēbeng sēnē Anutu-yi-nyēg vonḡin anon ḵaḵ, om ham gwevuu ham nḡaa nipaya na, geham gwērīn ham nom vu Anutu, beham gwevonḡ geving Anutu yi Bengō Nivesa sēnē.”

Yesu Tahi Alam-gēl-yi Lubeluu
(Mt 4:18-22; Lk 5:1-11)

¹⁶Buk ti lob Yesu medo nesepa loḵ nḡaggee bōp Galilea nenga, lob tōḵ vu Simon lu ari Andreas geluho medo denetē leḵ luḵ ya nḡaggee in bē degeḵo gēl, in yīḵ luho yō hir huk sagi. ¹⁷Lob Yesu nēr vu luho bē, “Melu nam sepa sa natu sa hur besa tahu meluu in gweḵo mehōnon denam vu sa nabē sēn melu neḵo gēl gwēbeng agi lo.” ¹⁸Lob pevis beluho devuu leḵ ya geya desepa yi melōōho deya.

¹⁹Log löōho deya dus ti beya deverup, loḵ Yesu lē Sebedi nalu luho, Yakobus lu ari Jon, geluho raḵ denedo yaḡ ti medeneduu hir leḵ vepulsēn yah. Lē luho lob pevis metahi luho. ²⁰Lom luho devuu amaj Sebedi losho yi hur-huk-yi lo beraḵ denedo yaḡ geluho ya desepa Yesu medeya.

Mehōti Los Memō Nipaya Ti

²¹Sir sēnē ya detōḵ ya Kapernaum, log yīḵ Yudea hir Buk-sewahsēn-yi* ti, lom Yesu luḵ ya dub-supinsēn-yi menetateḵin ḡaḡek vu alam sēn denedo loḵ lo. ²²Nenēr ḡaḡek vu sir, lob ḵenuj ya rot in su nenēr nebē mehō-horek-yi rē, gaḵ nenēr ḡaḡek nebē mehō los niwēēk ti.

²³Nebē saga, lom mehōti to nare loḵ dub ayo gememō nipaya ti nedo loḵ ayo. ²⁴Lom nḡeeḵ bē, “Yesu vu Nasaret! Bē gwevonḡ va vu he? Maḵ ḡeyam in bē kwevoh he? Seraḵ nim nebē Anutu yi Mehō Vabuung hong!” ²⁵Loḵ Yesu petupek raḵ bē, “Ayem nama! Gegweto ḡena in mehō saga!” ²⁶Lob memō sesō yi loḵ mehō lo ayo genḡeeḵ bōpata, log vuu yi geto meya. ²⁷Lob alam pin saga delēk anon, gedaneloḵ tepēḵ vu sir bē, “Va ti sēnē? Maḵ ḡaḡek mewis ma va? Mehō sēnē nenēr vu memō nijpaya lo ving nebē yi mehō los niwēēk ti, om nengaj yes geto deneya!” ²⁸Lom pevis medenenēr Yesu arē ya meyoh vu distrik Galilea pin.

Yesu Vong Pita Ggen Avëh Menivesa Raḡ
(Mt 8:14-15; Lk 4:38-39)

²⁹Ggovek saga log tur vu dub-supinsën-yi ayo, lob lööho Jon lu Yakobus ya deraḡ ya Simon Pita luho Andreas hir begganḡ. ³⁰Lob pevis medenër Simon Pita ggen avëh vu bë nivanë rot meneggëp. ³¹Lob mëm Yesu ya mejom loḡ nema beḡo yi raḡ, lom nikul ya pevis, lob mëm neyeh nos bevo vu sir.

Sehuksën Lob Yesu Vong Alam Nḡahiseḡë Nij Vesa Raḡ
(Mt 8:16-17; Lk 4:40-41)

³²Ggovek log sehuksën behes luḡ ya, lob deneḡo alam nijraḡsën meya deverup vu Yesu, medeneḡo alam sën memö denegwanḡ ya ayoj ving. ³³Alam pin vu begganḡ-bu ti saga ya denekebu sir loḡ veluung avi. ³⁴Loḡ mëm Yesu nevonḡ alam nḡahiseḡë sën nirraḡsën aggagga nevonḡ sir agi benijvesa neraḡ, genetii memö nḡahiseḡë to deneya in mehönon. Log nër in memö pin bë su denanër yi rangah, in deneraḡ ni bë Anutu Nalu yi.

Yesu Neḡo Loḡ Nyëḡ Menër Yi ḡaḡek Rangah
(Lk 4:42-44)

³⁵Nyëḡ yö nahën gesu heng rë, log Yesu kedi raḡ buk meya nedo nyëḡ-yumeris tahsën in bë najom jaḡ na vu Anutu. ³⁶Loḡ Simon losho alam sën denedo ving yi lo ya desero ³⁷bedetöḡ raḡ lob denër vu bë, “Alam pin medo denesero hong!” ³⁸Loḡ Yesu nër vu sir bë, “Hil ana begganḡ bu böp böp sën nedo dus agi in sa nanër Anutu yi ḡaḡek rangah vu sir geving. In seyam in bë sa ḡevonḡ nabë sënë.” ³⁹Lom mëm neḡo loḡ distrik Galilea beneluḡ ya dub-supinsën-yi pin menenër Anutu yi ḡaḡek rangah vu alam pin. Genetii memö to deneya in mehönon ving.

Yesu Vong Mehöti Los Nisevuuk Benivesa Raḡ
(Mt 8:2-4; Lk 5:12-16)

⁴⁰Buk ti lob mehöti los nisevuuk ya vu yi metunḡ lus luḡ geketaḡ vu yi bë, “Nabë ahëm geving, og ḡeyoh vu bë gwevonḡ besa niḡ veseek jaḡ.” ⁴¹Lob Yesu kwa pesivin yi mebö nema raḡ yi genër vu yi bë, “Sa ahëḡ ving! Om nim veseek jaḡ!” ⁴²Lob yik sevuuk saga mehor ya pevis. ⁴³Lob Yesu vo ḡooin niwëek gevonḡ yi ya pevis. Nër vu yi nebë, “Gweḡin hong besu gena ḡenanër nḡaa sënë vu mehö la. ⁴⁴Ḡaḡ mëm gena ḡetato hong vu mehö-neḡo-seriveng gegwetunḡ seriveng in nim veseek raḡ. Noh vu sën Moses nër wirek bë hil gevonḡ lo, in alam pin deḡaḡ ni nabë nim veseek raḡ.” ⁴⁵Rëḡ ma gemehö lo to meya meya medo neturin yi ḡaḡek sënë rangah vu mehönon pin medenḡo, lob Yesu su yoh vu bë na tato yi rangah vu begganḡ-bu ti rë gema. Geyö ya nedo tahsën loḡ mëm alam yoh vu nyëḡ pin medo deneya vu yi.

Yesu Vong Mehö Sekë Selöngin Ti Benivesa Rağ
(Mt 9:1-8; Lk 5:17-26)

2 ¹Buk la ggovek ya, loğ Yesu yah meya nedo Kapernaum, loğ alam denço bë yah nedo ben. ²Lob desup sir ya beyi begganğ pup. Gedeggërin veluung avi ving, belen ti su ggëp netök rë. GeYesu nenër Anutu yi gägek nivesa ranğah vu sir. ³Medo nenër vu sir log deço mehö sekë selöngin ti medeverup. Sir lubeluu devağu medeyam vu Yesu. ⁴Derax vu mehönon pin saga besu deyoh vu bë degeto denam Yesu mala rë, lom derax ya begganğ vavunë medekehe begganğ demi valeğ sën Yesu nare lo. Dekehe ggovek ya geggëp netök, log mëm deseyesin reek los mehö sekë selönginsën lo to meluğ ya begganğ ayo. ⁵Nebë sënë lob Yesu lë bë ayoj neya timu vu yi, lom nër vu mehö sekë selönginsën bë, “Naluğ-e! Sa dahun hong nğaa nipaya ya!”

⁶Log alam-horek-yi la loğ denedo begganğ ayo sën ving Yesu bekwaj nevo loğ ayoj bë, ⁷“Nenër gägek va ti sënë? Kò yi rağ besevök Anutu! Mehöti su yoh vu bë dahun nğaa nipaya na rë, gağ Anutu yö timu yoh vu!” ⁸Loğ Yesu rağ ni loğ ayo bë kwaj nevo nebë sënë, lom nër vu sir bë, “Ham ayomin neya nğahi nebë sënë in va? ⁹Ham kwamin nevo gägek sën senër agi bë, ‘Sa dahun hong nğaa nipaya ya’ lo bë anon ma, in re yoh vu bë gelë nabë dahun ya yönon-a? Rëğ mu mëm nabë sa nanër vu yi nabë, ‘Kwedi jağ meğena’, og mëm ham rëğ jağ ni nabë sa nanër gägek los anon. ¹⁰Rëğ sa bë ham jağ ni nabë sa Mehönon Nalu sën seyoh vu bë dahun nğaa nipaya na gëp dob, om...” log peğginin menër vu mehö sekë selönginsën bë, ¹¹“Sa nanër nöğ vu hong nabë: Kwedi gweğ hong reek jağ meğenah böm!” ¹²Lob kedi rağ pevis beğo yi reek rağ meya, gesir pin vare denelë. Delë, bavij töğ rot gedëğo Anutu arë rağ medenenër bë, “Hil su halë nğaa ti nëbë sënë wirek rë!”

Yesu Tahi Levi
(Mt 9:9-13; Lk 5:27-32)

¹³Ggovek log Yesu to meyah dobnë meyah meya nğaggee böp Galilea nenga, loğ mëm alam pin deneya vu yi benetatekin gägek vu sir.

¹⁴Ggovek, log ya rağ meya meto metök vu Alpeus nalu Levi^a gelok nedo begganğ-takës-yi, lob nër vu yi bë, “Genam medo gesepe sa!” Lob Levi kedi rağ mesepa yi meya.

¹⁵Loğ Yesu losho alam nğahisekë sën denetamuin yi lo ya denegga nos loğ Levi ben. Alam-deneğo-takës* losho alam nijpaya sën denekeyëh horek lo geyi hur maluh, sir pin ya denegga nos ving yi. ¹⁶Loğ tum Parisai* hir alam-horek-yi lo delë bë losho alam nijpaya sën galam-

^a 2:14-15 Levi sënë arë ngwë nebë Matai. Su Yakob nalu rë, gağ yik mehö ngwë.

deneko-takēs* lo denegga nos loḵ ti, lob deloḵ tepēḵ vu yi hur maluh bē, “Nebē va sēn negga nos ving alam-deneko-takēs* losho alam nijpaya agi-ē?” ¹⁷Rēḵ Yesu ngo lob nēr vu sir bē, “Alam nijvesa su deneya vu dokta rē, gaḵ alam nijraḵsēn mu yō deneya vu. Om sesu yam in bē tahi alam yohvu rē; gaḵ mu seyam in bē tahi alam sēn ngāa nipaya neggēp vu sir lo.”

Deloḵ Tepēḵ In Alam Sēn Ayej Neggērin Nos Lo

(Mt 9:14-17; Lk 5:33-39)

¹⁸Log buk ngwē, lob Mehō-neripek-alam Jon yi hur maluh losho alam Parisai* pin devonḡin bē degeḵo Anutu arē jaḵ, lom ayej ggērin nos besu degga rē, loḵ tum mehō la ya deloḵ tepēḵ vu Yesu bē, “Jon yi hur maluh losho Parisai* hir hur maluh ayej neggērin nos besu denegga rē, log tum honḡ hur maluh denegga nos gesu ayej neggērin rē in va?” ¹⁹Lom Yesu peggirin ḡageḵ raḵ mehō sēn neḵo avēh lo, benēr yah vu sir bē, “Ham kwamin bo rē, nabē mehōti medo geving yi alam geluho avēh ti denajom nemaj! Bē nabē sēnē og yi alam sēnē su deyoh vu bē rēḵ ayej gērin nos rē! Gaḵ mu mehōti sēn bē geḵo avēh lo nedo ving sir, om rēḵ kwaj nivesa medega nos gesu deyoh vu bē rēḵ ayej gērin rē. ²⁰Rēḵ mēm buk sēn debo mehō sēn geḵo avēh lo vēr besu medo geving yi alam rē, og mēm yi alam rēḵ ayoj maggin bayej gērin nos doḵ buk saga.”

²¹Log Yesu nēr vu sir ving bē, “Mehōti su neḵo tob mewis sēn su deneripek rē lo len ti menepeḵa tob muḡeng sēn nekweeḵ lo len raḵ rē. Nabē gevong nabē sēnē, og rēḵ dejipek, lob tob mewis sēnē najul menom getob muḡeng sēnē rēḵ nakweeḵ gökin melen böpata rot. ²²Gemehōti su netöo wain* mewis loḵ ya memēk-navi muḡeng rē. Gaḵ bē mehōti gevong nabē sēnē, og rēḵ wain ngol navi mebepul, gewain keseh geto mena bebasap wain los memēk-navi doḵ ti. Gaḵ denetöo wain mewis loḵ ya memēk-navi mewis mu!”

Yi Hur Maluh Derur Nos Loḵ Buk-sewahsēn-yi*

(Mt 12:1-8; Lk 6:1-5)

²³Lob Buk-sewahsēn-yi* ti, lob Yesu yi hur maluh deyoh ya huk wit* ti, lob yi hur maluh derur anon mededah. ²⁴Lom Parisai* lo delē medeloḵ tepēḵ vu yi nebē, “Gwelē! Nebē va sēn honḡ hur maluh dekeyēh horek Buk-sewahsēn-yi-ē?”

²⁵Rēḵ Yesu loḵ tepēḵ yah vu sir bē, “Maḵ ham su tevin ḡageḵ raḵ ngāa sēn Davit vong wirek lo rē? Nos main mediiḵahē, ²⁶lob losho alam sēn denesepa yi lo deloḵ ya Anutu yi dub-vabuung. Alam-deneko-seriveng hir ggev Abiatar neḡin Anutu yi dub-vabuung loḵ buk saga, lob deluḵ ya medegga brēt vabuung sēn denetunḡ netu seriveng benedo ggēp Anutu mala lo. Nos sēn alam meris su deyoh vu bē dega rē lo, gaḵ alam-deneko-

seriveng mu yö denegga. Rëk mëm mehö meris sën Davit gga, gevo vu alam meris sën denesepa yi lo bedegga ving. (Rëk su devong paya rë, gaḵ dediḵahëj om degga, lob yik sa hur maluh sënë nebë)."

²⁷Loḵ Yesu nër vu sir ggökin yah nebë, "Anutu su tung Buk-sewahsën-yi* in bë deḡinengin mehönon rë, gaḵ tung in bë doḵ vu sir. ²⁸Om Mehönon Nalu tu Buk-sewahsën-yi* ala."

Mehö Sekë Belooin

(Mt 12:9-14; Lk 6:6-11)

3 ¹Buk ngwë rë, lob luḵ yah dub-supinsën-yi ggök yahin, galam sën loḵ denedo dub ayo lo ti sekë belooin. ²Log alam vahi sën denelë Yesu paya lo medo malaj nesepa yi, in bë degelë nabë rëḵ gevong benema nivesa jaḵ doḵ Buk-sewahsën-yi* ma rëḵ nama. Nabë gevong, og mëm denanër gaḡek jaḵ yi nabë keyëh horek.^b

³Lom Yesu nër vu mehöti sën sekë belooin lo bë, "Kwedi jaḵ meḡenam ḡebare doḵ he malamin vuheng atov!" ⁴Lob loḵ tepëḵ vu sir pin bë, "Maḵ hil horek nër bë hil ḡevong ngaa nivesa doḵ Buk-sewahsën-yi*, ma hil ḡevong ngaa nipaya? Maḵ nër bë hil adoḵ vu mehönon in demedo vesaj, ma hil nid dël jaḵ sir in denadiiḵ?" Denḡo rëḵ ayej ma rot geti su vengwëḡ rë. ⁵Lom Yesu vare mala neḡo loḵ menelë sir gahë sengën vu sir gayo maggin rot vu sir, in su kwaj nevonḡin mehöti sënë rë, gayoj niwëëk. Loḵ nër vu mehö sekë belooin bë, "Getelo sekëm nam!" Lom mehö lo telo nema ya, lom nivesa raḵ pevis. ⁶Rëḵ Parisai* lo deluḵ yom dobnë, lob losho Herot* yi alam desap sir medenesero aggata in bë dengis Yesu menadiiḵ.

Alam Yu Böpata Desupin Sir Gḡëp Ngaggee Böp Nenga

⁷Lob Yesu losho yi hur maluh detah sir meya denedo ngaggee böp nenga, lom alam ngahiseḡë rot vu distrik Galilea denetamuin sir. Galam vu distrik Yudea ving. ⁸Galam vu nyëḡ böp Yerusalem, galam vu distrik Idumea, galam vu bël Yordan vahi-yi. Galam sën denedo dus vu nyëḡ böp Ture los Sidon, besir ngahiseḡë deyam. Sir pin denengo ngaa pin sën nevonḡ lo, lom deneya vu yi. ⁹Lom nër vu yi hur maluh bë na degeḡo yaḡ ti, in alam ngahiseḡë deneyam rot om rëḵ degeving in yi. ¹⁰In vonḡ sir ngahiseḡë benijvesa raḵ, om alam nijraḡsën denepeḡa raḵ yi rot in bë degebë nemaj jaḵ yi. ¹¹Log memö sën denegwang ya

^b **3:2** Alam Parisai* denelë sën Yesu nevonḡ mehönon benijvesa neraḵ lo nebë nevonḡ huk ti, om nabë gevong doḵ Buk-sewahsën-yi og nekeyëh horek Buk-sewah-sën-yi. Rëḵ Yesu nër bë Anutu tung Buk-sewahsën-yi in doḵ vu mehönon, om nabë doḵ vu mehönon benijvesa jaḵ doḵ Buk-sewahsën-yi og yik yoh vu, gaḵ su keyëh horek rë. Rëḵ alam Parisai* delë Yesu paya in ngaa sënë bedenevonḡin bë dengis yi.

mehönon medenevong lo, denelë yi lom denepetev medeneggëp loḵ vaha gedenengeëḵ bē, “Anutu nalu hong!” ¹²Lob nevo ḵoo vu sir niwëëḵ bē su denanër yi rangah.

Yesu Ggoin Sinarë Nemaḍluho-bevidek-luu Raḵ

(Mt 10:1-4; Lk 6:12-16)

¹³Loḵ tum ya nyëḡ ti los ḵedu betahi alam sën kwa nevo sir lo bē dena vu yi. ¹⁴Log ggoin maluh nemaḍluho-bevidek-luu raḵ in bē desepa yi geyö rëḵ gevong sir mena denanër yi ḡaḡek rangah. ¹⁵Vo niwëëḵ vu sir ving in degetii memö sën denegwang ya mehönon ayoj lo geto dena. ¹⁶Ggoin Simon, lob nër ggev ngwë raḵ nebë Pita. ¹⁷Lob ggoin Yakobus luho ari Jon sën Sebedi nalu luho raḵ, benër ggev ngwë raḵ luho nebë Boanerges, (degwa nebë luho nij wëëḵ nebë vaḵuvek). ¹⁸Lob ggoin Andreas luho Pilip ga, Bartolomai luho Matai, geTomas ga, Alpeus nalu Yakobus, geTadaius, geSimon sën yi mehö-neruuk-alam-Rom ti, ¹⁹geYudas Iskariot ving, sën rëḵ nanër Yesu rangah lo.

Yesu Luho Belsebul*

(Mt 12:24-32; Lk 11:14-23; 12:10)

²⁰Yesu yah meya ben lob mehönon ngahiseḵë yom desupin sir ggökin yah, lom Yesu losho yi hur maluh su deyoh vu bē dega nos rë, in mehönon ngahiseḵë medeggërin sir. ²¹Loḵ Yesu yi alam denedo bej gedengo bē alam deggërin sir rot, lob denër bē, “Maḵ yu vong paya!” Lom deya in bē denajom yi nah.

²²Log alam-horek-yi la deyam vu Yerusalem medenenër bē, “Memö alaj Belsebul* nevonḡ yi!” Gedenenër ving bē, “Netii memö to deneya raḵ memö alaj niwëëḵ!” ²³Loḵ mëm Yesu supin sir yam dus getateḵin vu sir bē, “Satan rëḵ getii yö yi hur memö geto dena nabë va? ²⁴Nabë alam dob timu debasuh sir bedengis sir, og alam sënë su rëḵ demedo los nij wëëḵ rë. ²⁵Log nabë alam degwa timu debasuh sir medengis sir, og alam sënë su rëḵ demedo los nij wëëḵ rë. ²⁶Om nabë Satan losho yi alam debasuh sir medengis sir, og su rëḵ demedo rë, gaḵ rëḵ malaj nama na.

²⁷Log hil su ayoh vu bē aḡök Mehö Nipaya los niwëëḵ saga ben vavunë gabo yi ngaa vër rë. Mëm nabë hil naduu Mehö los niwëëḵ sënë ahon, og mëm hil rëḵ abo yi ngaa pin vër menama na veröḵ yi.”

²⁸⁻³⁰Alam sënë denenër bē Yesu nevonḡ ngaa nebë sënë in memö nipaya ti nevonḡ yi, loḵ Yesu nër yah vu sir bē, “Sa nanër vu ham yönon nabë Anutu yoh vu bē dahun mehönon hir ngaa nipaya pin na, ngaa nipaya los ḡaḡek pelësën sën denanër jaḵ Anutu lo. Gaḵ nabë mehöti nanër ḡaḡek pelësën jaḵ Anon Vabuung (nabë yiḵ sëëḵ memö nipaya ti), og Anutu su rëḵ dahun yi ḡaḡek sënë na rë, gaḵ yö rëḵ gëp vu yi degwata.”

Yesu Ata Losho Ari Lo
(Mt 12:46-50; Lk 8:19-21)

³¹Lob ata losho ari lo yam denare dobnë gedevong gägek ya vu yi bë duk na vu sir. ³²Gelosho mehönon ngahisekë denedo, lom denër vu yi bë, “Atam garim lo avëhnöm lo yam denare dobnë medeneloq tepëk in hong!” ³³Rëk loq tepëk yah vu sir nebë, “Atag lo arig re lo?” ³⁴Log mala neko loq beggang ayo menelë alam pin sën detebuu yi lo genër vu sir bë, “Satağ lo sarig lo sënë! ³⁵Alam sën denesepa loq Anutu kwa lo, og sir saga mëm detu sarig lo, savëhnög lo, satağ lo.”

Yesu Nër Gägek Peggirinsën Rağ Mehö Sën Netetëhin Nos Ğahis
(Mt 13:1-9; Lk 8:4-8)

4 ¹Buk ngwë rë, loq Yesu yah meya ngaggee böp lo nenga, lom tatekin gägek vu mehönon ggökin yah. Mehönon ngahisekë rot desup sir medeneteking rağ sir, lom rağ ya nedo yağ ti rağ ngaggee vavunë galam pin denedo ngaggee nenga.

²Lom mëm nenër gägek peggirinsën ngahisekë vu sir, genër bë, ³“Ham gwengö rë! Mehö netetëhin nos Ğahis ti to meya huk anon in bë tetëhin yi nos Ğahis. ⁴Netetëhin nos Ğahis, lob vahi to nedo loq aggata sën neyoh huk vuheng lo, lob soq yam pevis medegga. ⁵Log Ğahis vahi to merağ nedo dob mahen teka sën rağ neggëp gelöng vavunë lo, om kip pevis in dob mahen teka mu. ⁶Lob hes verup netum bevev rağ, lob meran ya pevis in gëga su luğ ya dob rë. ⁷Log Ğahis vahi to meloq ya nedo vos niggin ggin ayo, lob vos niggin ggin sënë kip merig, lob ggök nos besu sis anon rë gema. ⁸Log Ğahis vahi to meluğ ya nedo dob jeji lob kip verup merig mesis anon. Vahi sis dahis ti benemadluho, gevahi sis dahis löö, gevahi sis dahis nemadvahi.” ⁹Log nër ving bë, “Mehöti bë nenga neggëp, og gengö gägek sënë.”

Yesu Nenër Gägek Peggirinsën In Va?
(Mt 13:10-17; Lk 8:9-10)

¹⁰Ya nedo tahsën, loq yi hur maluh nemadluho-bevidek-luu sën losho alam sën denesepa yi lo, yam deloq tepëk vu yi bë, “Gägek peggirinsën sën genër-ë degwa nebë va?” ¹¹Loq nër yah vu sir bë, “Anutu netatekin gägek vunsën rağ yi nyëg degwa vu ham, gağ alam vahi sën denedo nenga lo, og Anutu nenër vu sir loq gägek peggirinsën mu,

¹²‘in bë su rëğ degërin sir nah vu Anutu mekevoh hir ngaa nipaya na rë.

Gağ degelë mu gesu dejak ni rë,
log degenö mu gesu denatök jak gägek degwa rë.’”

Yesu Tatekin Mehö Sën Netetëhin Nos Ġahis Lo Yi Ġaġek
(Mt 13:18-23; Lk 8:11-15)

¹³Lob loġ tepëġ yah vu sir nebë, “Ma ham su raġ ġaġek peggirinsën sënë degwa ni rë? Om maġ ham rëġ jaġ ġaġek peggirinsën pin ni nabë va? ¹⁴Mehöti sën netetëhin nos ġahis lo nebë mehö nenër Anutu yi ġaġek. ¹⁵Log ġahis vahi sën to nedo loġ aggata lo nebë alam sën denġo Anutu yi ġaġek ggovek, loġ tum Satan yam pevis meġo vër in ayoj lo. ¹⁶Geġahis vahi sën to merak nedo dob los ġelönġ lo nebë mehönon vahi sën denġo Anutu yi ġaġek log ahëj nivesa medeġo raġ pevis. ¹⁷Rëġ mu sir nebë nos ġeġa sën neraġ vu ġelönġ lo om denedo teka, loġ nġaa maggin töġ vu sir, ma, alam denenër pelësen raġ sir in denesepa loġ Anutu yi ġaġek, lom tum delëëin pevis. ¹⁸Log ġahis vahi sën loġ nedo vos niggin ggin ayo lo nebë alam sën denenġo Anutu yi ġaġek ggovek lo. ¹⁹Loġ newaj neraġ in nġaa-dob-yi rot gahëj neving monë bedenelev vahaj in ġupeġ lu nġaa, lob mëm nġaa pin sënë neggök Anutu yi ġaġek banon nema. ²⁰Log ġahis sën to meluġ ya dob jeji lo nebë alam sën denġo yi ġaġek medevasu loġ ayoj medenevonġ yoh vu banon neraġ lo. Sënë nebë nos rig menesis anon nivesa; vahi nesis dahis ti benemadluho, gevahi nesis dahis löö, gevahi nesis dahis nemadvahi.”

Yesu Nër Bë Hil Su Abun Ram Gevek Na Reek Ġebinë
(Lk 8:16-18)

²¹Lob nër vu sir bë, “Bë hil ġelu doġ ram buk, og maġ yoh vu bë hil abun duġ na dëġ ayo ti, ma, hil ġetunġ duġ na reek ġebinë? Ma! Hil ġetunġ jaġ medo reek vavunë in natum nivesa behil ġalë nyëġ jaġ. ²²Lob nġaa pin sën neggëp vunsën lo, najeeng rëġ tato yi rangah, genġaa pin sën debom meneggëp loġ ġobeng gwëbeng agi, og najeeng rëġ alam pin deġaġ ni. ²³Bë ham nengamin neggëp, og ham gwenġo ġaġek sënë meham kwamin bo!”

²⁴Loġ nër vu sir ggökin bë, “Ham kwamin bo ġaġek sën ham nenġo lo nivesa rë. Nġaa sën ham nevonġ vu mehö ngwë lo, og rëġ Anutu bo doġ nah vu ham nabë, gebo la geving mesevök. ²⁵Mehöti sën neraġ ġaġek degwa ni lo, og rëġ jaġ la degwa ni geving rot. Gemehöti sën su neraġ ġaġek degwa ni rë lo, og rëġ kwa birekin teka sën neraġ ni lo benama na verök yi.”

Yesu Nër Ġaġek Peggirinsën Raġ Nos Ġahis Nebë Nekip Nebë Sënë

²⁶Log nër bë, “Sën Anutu yi Nyëġ anon jaġ lo, og yik nebë mehöti tetëhin nos ġahis luġ ya dob. ²⁷Lom neggëp buk genekedi raġ monbuk benedo yoh vu buk ngahi, log nos ġahis lo kip berig geyi duġin degwa sën nos nerig raġ lo. ²⁸Ġahis yö kip verup dob. Neru verup muġinsën,

lob tung ris raḵ genema ggol raḵ, lom mēm vuuḵ anon. ²⁹Loḵ nelë bë anon loḵ beris nebung, lob mēm neḵo paggëpek beketöv anon in anon loḵ ggovek lo. Kë! Lob Anutu yi Nyëḡ anon neraḵ nebë sënë.”

Yesu Nër Ġaḡek Peggirinsën Raḵ Mastet* Ġahis

(Mt 13:31-32; Lk 13:18-19)

³⁰Log nër ggökin yah bë, “Hil nanër nabë Anutu neḡin hil nebë va? Gehil nanër Ġaḡek peggirinsën jaḵ yi nyëḡ nabë anon neraḵ nebë va?”

³¹Hil nanër nabë: Sën yi Nyëḡ anon jaḵ lo, og yiḵ nebë mastet* Ġahis sën hil nehehin lo. Mastet* Ġahis sënë og mahen teka rot genos Ġahis pin kesuu. ³²Loḵ nabë hil ġehin, og nakip bejig böpata bekesuu jojeng pin, bemēm nema böp gol doḵ og soḵ sën denevëeng medeneya agi rëḵ nam dejegwi newisej doḵ nema gedejivin kuu. Kë! Lob Anutu yi Nyëḡ anon neraḵ nebë sënë!”

Yesu Nenër Ġaḡek Peggirinsën

(Mt 13:34-35)

³³Yesu nenër vu sir loḵ Ġaḡek peggirinsën nḡahi yoh vu sën bë dejaḵ ni. ³⁴Nenër yi Ġaḡek vu mehönnon pin loḵ Ġaḡek peggirinsën nebë sënë, rëḵ mēm losho yi hur maluh yö ya denedo tahsën, log netateḵin Ġaḡek sën pin ranḡah vu sir.

Yesu Nevonḡ Mesanḡ Ahë Yes Raḵ

(Mt 8:23-27; Lk 8:22-25)

³⁵Loḵ buk timu saga, lob nyëḡ luḵ ya, lob nër vu yi hur maluh nebë, “Hil ana nḡaggee vahi sagu rë.” ³⁶Yesu raḵ nedo yaḡ lo vorot, lom yi hur maluh deraḵ ya ving medeya, gedevuu alam saga lo ya. Gelosho yaḡ vahi desepa sir medeya. ³⁷Lob sanḡ böpata nevë genḡaggee nesis böp meneluč ya yaḡ ayo bevuuḵ loḵ, bevonḡin bë napup. ³⁸GeYesu bë kwa raḵ nḡadoheng dus ti meneggëp yiing ggëp yaḡ hus, loḵ mēm yi hur maluh deggee vu yi medenër vu bë, “Tatovaha! Su kwam nevo hil bë vonḡin hil malad nama rë?” ³⁹Lom kedi raḵ pevis bepetupek raḵ sanḡ los nḡaggee bë, “Ggovek ya! Ahëm yes jaḵ!” Lom sanḡ ahë yes raḵ pevis gededun ma geneggëp. ⁴⁰Lob mēm nër vu sir bë, “Ham newamin raḵ in-a? Maḵ su ham ayomin neyam timu vu sa rë?” ⁴¹Lom ḵenuj ya rot gedaneloḵ tepëḵ vu sir nebë, “Maḵ mehö sënë yi nebë va? Om sën sanḡ los nḡaggee denḡo aye-ë?”

Memö To Meya in Garasa Maluh Ti

(Mt 8:28-34; Lk 8:26-39)

5 ¹Nebë saga, lom ya detoḵ ya nḡaggee nenga vahi, sën alam Garasa hir nyëḡ lo. ²Lob Yesu raḵ nedo yaḡ meya pesönḡ ya roneḵ, lob

mehöti kedi ggëp waak sën denebë mehönon sekej loḵ lo meluḵ to vu yi, lob memö nipaya nedo loḵ ayo. ³Mehö sënë ben loḵ neggëp waak ving mehönon sekej gemehöti su yoh vu bë naduu yi ahon jaḵ sëng ma nḡaa ti rë gema. ⁴Gaḵ deneduu nema los vaha raḵ sëng wirek wirek, loḵ nevepul sëng in nema genekeluḡin sëng benepepöö in vaha, gemehöti su yoh vu bë gevonḡ bemala yes jaḵ rë. ⁵Nedo nyëḡ heljëḡ los ḵedu, log medo nenḡeḡ buḵ los ranḡah genesis yi raḵ ḡelöḡ.

⁶Mehö sën nahën nedo adingnë menelë Yesu, loḵ seröḡ meyam petev neggëp loḵ Yesu vaha, ⁷genḡeḡ bë, “Yesu, Anutu Vavunë nalu honḡ. ḡeyam in-a? Bë gwevonḡ va vu sa? Sa ḵetaḡ yök vu honḡ niwëëḵ neggëp Anutu mala nebë su ḡebasap sa!” ⁸In Yesu nër vu memö sënë bë, “Memö nipaya-e! Gwevuu mehö sënë na gegweto ḡena!” ⁹Lob mëm Yesu loḵ tepëḵ ya vu mehö sënë bë, “Arëm re?” Rëḵ bë, “Sarëḡ nebë Mehömehö in he nḡahiseḵë.” ¹⁰Loḵ mëm pasang neketaḡ vu Yesu nebë Yesu su getii sir na gedegevuu nyëḡ sagi.

¹¹Log böök yu ti vare deneruuk raḵ ḵedu sënë vewen, ¹²lom tum memö deketag vu yi bë, “Gwevonḡ he mehe na ḡegwanḡ na böök sagu ayoj.” ¹³Lob yoḡekin bë yoh vu bë degeganḡ na, lom mëm memö nipaya sën devuu mehö lo ya geto deya degwanḡ ya böök; lob böök saga sir 2,000, lob mëm deseröḡ meya deluḵ nyëḡ vaha degwa ti meya devës ya nḡaggee benḡaggee rehöö sir pin bemalaj maya verök yi.

¹⁴Lob alam sën denegin böök lo deveya meya denër nḡaa sënë ranḡah vu alam pin sën denedo loḵ nyëḡ böp los mahen mahen lo ving. Lob alam saga deyah in bë degelë nḡaa sën to meya lo. ¹⁵Lob deyah vu Yesu medelë mehö sën memö to deya in yi lo. Delë mehö sën Mehömehö gwanḡ ya yi wirek lo vëh tob benedo nivesa gekwa nevo nḡaa nivesa, loḵ tum deneggönengin sir rot. ¹⁶Lob alam sën delë nḡaa agi raḵ malaj lo, denetateḵin nḡaa pin sën töḵ vu mehö los memö nipaya gebööḵ lo pin vu sir ving. ¹⁷Lom mëm alam pin deketag vu Yesu bë gevuu hir nyëḡ gena. ¹⁸Lom Yesu nahën neraḵ yah yaḡ, log mehö sën memö to deya in yi lo ya ketaḡ vu yi bë na geving yi. ¹⁹Rëḵ Yesu vonḡ yi yah genër vu yi bë, “Mu ḡenah meḡena vu honḡ alam meḡena ḡenanër nḡaa böp sën Mehöböp vonḡ vu honḡ los kwa pesivin honḡ lo ranḡah vu sir.” ²⁰Lob yah meya medo nenër ḡaḡek sënë ranḡah vu alam ggëp nyëḡ sën denenër arë nebë Begganḡ-bu-nemadluho lo nebë Yesu vonḡ nḡaa böp sën sënë vu yi, lom tum alam pin avij netök.

ḡaḡek Raḵ Yairus Nalu Avëh Luho Avëh Sën Bë Nema Raḵ Yesu Yi Tob
(Mt 9:18-26; Lk 8:40-56)

²¹Yesu raḵ yaḡ meyah meya nḡaggee vahi galam nḡahiseḵë desupin sir meyam detetup yi loḵ nḡaggee nenga. ²²Nahën nedo nḡaggee böp nenga lob dub-supinsën-yi ala ti, arë nebë Yairus, to metök vu yi, lob petev meto neggëp

loḵ vaha, ²³log ketaḡ niwëëk vu yi bē, “Sa naluḡ avëh dus raḵ in nadiik. Om ḡenam gwebë nemam jaḵ yi in vesa doḵ bemedo.” ²⁴Lom Yesu ya ving yi beluho deya, lob alam ḡahiseḵë rot desepa luho medepeḵa raḵ yi medeya ving.

²⁵Lob avëh ti niḵöḵ medo neyam yoh vu ta nemadluho-bevidek-luu. ²⁶Yi sënë neya vu dokta ḡahiseḵë in bē degevonḡ benivesa jaḵ, rëḵ ma gesu deyoh vu rë, ḡeḡo vanë rot. Baḡo sir raḵ yi monë los yi ḡaa pin bemaya veröḵ yi, rëḵ su nivesa neraḵ rë ḡeḡöḵ neyam ata. ²⁷Avëh sënë lo nenḡo Yesu bengö nebë nevonḡ mehönön benijvesa neraḵ, lob mëm sepa yi begwanḡ ya alam ḡahiseḵë sënë lo vuheng atov, beyam to nare Yesu demi gebë nema raḵ yi tob, in kwa nevo loḵ ayo nebë, ²⁸“Nabë sa ḡebë nemaḡ jaḵ yi tob mu, og rëḵ sa niḡ kelöḵ jaḵ.” ²⁹Kwa vo loḵ ayo nebë sënë, gebë nema raḵ tob ḡenengö loḵ ayo nebë niḵöḵ tewii ya benivesa raḵ pevis. ³⁰Lob Yesu ḡo bē niwëëk la to meya in yi, loḵ peggirin yi pevis loḵ alam sagi lo vuheng atov meloḵ tepëḵ vu sir nebë, “Re bē nema raḵ sa tob-a?” ³¹Rëḵ yi hur maluh denër yah vu yi bē, “Ḡenelë bē alam ḡahi sën denepeḵa raḵ honḡ rot, loḵ ḡelöḵ tepëḵ bē re bē nema raḵ honḡ in va?” ³²Rëḵ Yesu mala neḡo loḵ menelë sir in bē jaḵ mehöti sën vonḡ nebë agi ni. ³³Loḵ avëh raḵ ḡaa sën töḵ vu yi lo ni, om ḡḡöneng menelëḵ, lom yam petev menegḡëp loḵ Yesu vaha ḡenër yi ḡaḡek pin sënë ranḡah vu yi. ³⁴Lob Yesu nër yah vu yi bē, “Naluḡ-e! Ayom yam timu vu sa, lob vonḡ benim vesa raḵ, om ḡena los ayom sepëp ḡenim rakсэн sënë rëḵ nama na veröḵ yi.

³⁵Yesu nahën nevengwëḡḡ vu avëh sënë, log mehö la deḡo ḡaḡek ḡḡëp dub ala Yairus yi begganḡ beyam denër vu dub ala sënë bē, “Nalum diik ya ḡwëbeng, om su ḡweḡo Tatovaha mala seggi rë.” ³⁶Loḵ Yesu su bē nenga vu hir ḡaḡek rë, ḡenër vu dub-supinsën-yi ala bē, “Su newam jaḵ! Gaḵ ayom nam timu vu sa!” ³⁷Lob nërin alam pin saga bedenedo, ḡeyiḵ losho Pita ḡeYakobus luho ari Jon, gavëh avö sën diik lo ama, medeya. ³⁸Ya deto dub ala sënë yi begganḡ, lob mëm nelë bē alam ḡahiseḵë denedo ḡenengö bē denevonḡ dedun böpata gedenesu medenesis sir rot. ³⁹Nebë sënë rëḵ Yesu loḵ ya begganḡ ayo benër vu sir bē, “Ham nevonḡ dedun böpata los ham nesu rot nebë sënë in va? Hurmahen sënë su diik rë, ḡaḵ negḡëp yiing mu!” ⁴⁰Loḵ denöp raḵ yi, lom tii sir pin to deya dobnë ḡemëm losho hurmahen sënë ama lu ata, ḡeyi hur maluh lööho sën deya ving yi lo, medeloḵ ya begganḡ ayo sën hur avëh diik menegḡëp loḵ lo, ⁴¹lob jom loḵ nema ḡenër vu loḵ ayej bē, “*Talita kumi!*” (Degwa nebë, “Avëh mahen-e! Kwedi jaḵ!”) ⁴²Lom mëm avëh mahen lo kedi raḵ pevis menegḡee meneya, in yi ta nemadluho-bevidek-luu. ḡemem sir pin ḵenuj ya rot in. ⁴³Log Yesu vo ḵoo vu sir bē su dena denanër ḡaa sënë ranḡah vu mehö la, ḡenër ving bē degevonḡ nos vu avëh mahen sënë.

Alam Nasaret Depelë Yesu
(Mt 13:53-58; Lk 4:16-30)

6 ¹Ggovek log Yesu yah meya yi nyëḡ, lom yi hur maluh deya ving yi. ²Lob Buk-sewahsën-yi* lom luḵ ya dub-supinsën-yi menetahu

alam. Sir ngahi denedo, lom dengo aye bavij tök medenër vu sir nebë, “Mehö sënë neko gägek sënë vu tena? Maq re vong gägek los kwa sënë vu yi? Re loq vu yi om sën nevonng ngaa böp böp nebë agi? ³Sënëk yik Maria nalu, mehö sën nelev begganng lo? Gari lo sën Yakobus luho Yoses geYudas lu Simon agi lo? Gavëhnö lo sën yik nahën denedo ving hil-ë lo?” Lom denelë yi paya. ⁴Nebë sënë lob Yesu nër vu sir bë, “Alam vu nyëg pin deneko mehö-nenër-gägek-rangahsën arëj raq, gaq yö hir alam, gehir degwa, gesir sën losho begganng-bu timu lo, og ma!” ⁵Lom Yesu su yoh vu bë gevonng ngaa böp vu saga rë. Gaq yik nebë nema raq alam nijraksën ti ti mu benijvesa neraq. ⁶Lob avi tök merannga nema in su denevonng ving yi rë gema. Lom ya neko loq begganng-bu sën denedo dus raq lo metatekin Anutu yi gägek vu sir.

Yesu Vonng Yi Hur Maluh Nemacluho-bevidek-luu Sën Deya Raq
(Mt 10:5-15; Lk 9:1-6)

⁷Lob supin yi hur maluh nemacluho-bevidek-luu sën lo genër vu sir bë dena jak. Nevonng sir luu luu ya genër vu sir bë degetii memö nipaya lo geto dena. ⁸Lob nër gägek vu sir ving bë denatohin atoheng mu gedena meris. Su degeko nos sepa, gevahek los monë gep. ⁹Gaq yik dejöp suu beröpröp ading timu gesu degeko ngwë sepa. ¹⁰Log yik nër yah vu sir ggökin bë, “Bë mehöti geko ham luu luu sënë doq na yi begganng megegin ham, og ham naqöök doq begganng saga rot beham na jak. ¹¹Rëk nabë begganng-bu ti su degegin ham los degengo ham gägek nivesa rë, og ham tetëhin kebus in vahamin, in dejak ni nabë devonng paya, log ham gwewuu begganng ti saga na geham na jak. ¹²Lob mëm deya raq meya denër Anutu yi gägek sënë rangah vu mehönon bë degevu u hir ngaa nipaya na gedegerin sir nom vu Anutu. ¹³Gedenetii memö ngahisekë to deneya, gedenerikin wël* kele-oliv* raq mehönon ngahisekë sën nij neraq lo ving, benijvesa neraq.

Mehö-neripek-alam Jon Diik Nebë Sënë
(Mt 14:1-12; Lk 3:19-20; 9:7-9)

¹⁴Alam pin dengo Yesu bengö medenër ya meyoh vu alam pin, beMehö-los-bengö Herot* ngo ving bë nevonng ngaa böp nebë sënë, lom alam vahi denenër bë yik sënëk Mehö-neripek-alam Jon sën diik lo rëk vesa loq yah, om sën nevonng huk los niwëek nebë agi. ¹⁵Rëk mu alam vahi denenër bë, “Mu maq Elia.” Galam vahi denenër bë, “Mu mehö-nenër-gägek-rangahsën ti nebë alam sën denenër gägek rangah wirek lo.” ¹⁶Rëk mu Herot* nengo bengö nebë sënë lob nër bë, “Mu yik Jon sën sa ketöv kwa lo sën kedi raq yah.”

¹⁷In wirek og Herot* yö vonng mehö la ya dejom Mehö-neripek-alam Jon ahon medetung loq ya qarabus raq degwa nebë sënë: Herot* ggodok

ari Pilip venë Herodias, betum neko netu venë, ¹⁸lom Jon nër vu Herot* bë, “Ĝehodek arim avëh, sënë su yoh vu rë, ĝekweyëh horek!” ¹⁹Lob Herodias ahë sengën vu Jon bebë ngis yi nadiik rëk ma, gaggata su neggëp rë, in Herot* neggönengin Jon. ²⁰In neraĵ ni bë su nevonĝ ngaa nipaya ti rë, gaĵ yi mehõ yohvu beyi vabuung, lom neĝin yi nivesa. Nengo Jon yi ĝaĝek lom kwa neya ngahi gayo maggin, rëk ahë neving pangsën bë genĝo yi ĝaĝek rot.

²¹Nebë sënë geHerodias yõ medo mekwa nevo bë buk ti rë. Lob mëm buk ti, lob Herot* kwa vo yi buk sën ata ƙo yi wirek lo, lob nevonĝ nos böpata ti vu yi ggev losho yi alam sën deneĝin begõ lo hir ggev, gevu alam böp böp vu distrik Galilea pin. ²²Medo denegga nos sënë geHerodias nalu avëh avõ ti lo ya nelõõ loĵ malaj, geHerot* losho yi vatëvek sën ahëj nivesa rot vu yi, lom Mehõ-los-bengõ Herot* nër vu bë, “Ĝenanër ngaa ti sën ahëm neving rot lo ranĝah vu sa, lob sëk bo nõk vu hong.” ²³Lom tato nema ya vavunë genër yõnon rot bë, “Nĝaa ti sën ĝenanër vu sa lo, og yiĵ sëk bo noh vu nõk vu hong. Gaĵ bë ĝenanër sa ngaa pin sënë vewen, og sa su rëk ĝulin rë.”

²⁴Lob avëh avõ to meyah dobnë beya meloĵ tepëk vu ata bë, “Senah mena nanër va?” Rëk bë, “Mehõ-neripek-alam Jon yu!” ²⁵Lom pevis meloĵ yah humek ayo menewa newa meneya vu mehõ-los-bengõ menër vu yi bë, “Sa bë gwevonĝ Mehõ-neripek-alam Jon yu vu sa! Gwetunĝ doĵ medo ĝabum ti megebo vu sa pevis.” ²⁶Lob mehõ-los-bengõ ayo maggin rot, rëk ggöneng vu ĝaĝek sën nër ranĝah vu avëh lo, lob su bë rëk keyëh ĝaĝek rë in nër yõnon getato nema ya vavunë, beyi alam vatëvek pin denĝo. ²⁷Lom pevis mevonĝ alam-begõ-yi ti ya in Jon yu loĵ ƙarabus ayo. Lob ketöv Jon kwa, ²⁸betunĝ loĵ ĝabum ti, beĵo yom vu avëh avõ sënë lo, loĵ mëm ƙo meyah vo vu ata.

²⁹Ggovek saga lob Jon yi hur maluh denĝo bengõ bë desis yi mediik, lob ya deĵo meya debë loĵ waak heljeng yi ti.

Yesu Vet Alam 5,000

(Mt 14:13-21; Lk 9:10-17; Jn 6:1-13)

³⁰Lob sinarë sën Yesu vonĝ sir ya lo yom deverup vu yi, bedenër huk sën denevonĝ lo los ĝaĝek pin sën denenër vu alam lo vu yi. ³¹Galam ngahisekë deneyah gedaneyom vu sir besu deyoh vu bë dega nos rë, lom Yesu nër vu yi hur maluh lo bë, “Ham nam hil ngo ana medo nyëg-yumeris tahsën geham sewah teka rë!”

³²Lom mëm sir yõ anon deraĵ ya yaĝ medeya nyëg-yumeris tahsën ti. ³³Rëk alam ngahi delë bë deneya raĵ, lob deraĵ nyëg sën bë dena lo ni, lob alam vu nyëg böp pin saga deneserög medeneyoh roneĵ medenemuĝin meya deneĝin Yesu losho yi hur maluh vu ngaggee böp nenga vahi sagu. ³⁴Yesu pesong ya roneĵ loĵ lë bë sir ngahisekë, lob kwa

vonġin sir rot, in sir nebë sipsip sën alaj main sir, lom mëm tateġin ġagek ngahiseġe vu sir rot, ³⁵besehuk luġ, lom yi hur maluh ya denër vu yi bē, “Sënēġ nyēġ-yumeris tahsën sënē genyēġ ggovek ya, ³⁶om gwevonġ sir medenah medena begganġ-bu ti ti sën negġēp dus aġi medebaġo hir nos.” ³⁷Loġ nēr yah vu sir bē, “Mu ham nġo gwevonġ nos vu sir!” Loġ deloġ tepēġ yah vu bē, “Gemonē K200 tena in he na baġo brēt noh vu sir medega?” ³⁸Lom mēm loġ tepēġ vu sir bē, “Ham brēt va la negġēp-a? Ham nah gwelē rē!” Lob yah delē beyom denër vu bē, “Brēt nemadvahi, ġēġel luu!”

³⁹Nebē saga, lob mēm nēr vu alam pin bē, “Ham gweto medo yu ti ti jaġ pahup sën nimewis aga, beham medo rē!” ⁴⁰Lob to denedo yu yu raġ negġēp alam mehōdahis nemadvahi vahi, ġeraġ negġēp alam mehōdahis lōō lōō. ⁴¹Ggovek ya, lob mēm nejom brēt nemadvahi saga ġēġel luu lo raġ, bemēm varah mala raġ yaġek ġejom raġ in los ahē nivesa ya vu Anutu, log mēm deġo brēt bevo vu yi hur maluh bemēm ya devo ggelek yoh vu alam pin. Lob heġ ġēl mevo yoh vu sir pin nebē saga ving. ⁴²Lom degga beyoh vu sir pin bahēġ pup ya. ⁴³Degga ggovek, log desupin brēt los ġēl sën nedo lo loġ sap nemadluho-bevidek-luu bepup ya. ⁴⁴Log alam sën degga nos lo, sir maluh 5,000.

Yesu Vare Negġōk Ngagġee Vavunē

(Mt 14:22-33; Jn 6:15-21)

⁴⁵Ggovek ya log Yesu vonġ yi hur maluh bē deġaġ na yaġ medenamūġin medena ngagġee vahi medena Betsaida, ġeyiġ medo meġevonġ alam pin sën deketēġin medena rē. ⁴⁶Lob vonġ sir ya, log ya los ġedu in bē najom jaġ. ⁴⁷Nebē saga lob sehuk luġ ġeyaġ to meya ngagġee vuheng atov ġeYesu yō ti nahën nedo ġedu. ⁴⁸Loġ nelē bē denevimengin yaġ rot in sanġ neruuk sir los yaġ yom. Loġ nyēġ neggovek in bē ġeheng, lob Yesu vare neya raġ ngagġee vavunē beya meto vu sir bevonġ in bē kesuu sir gena. ⁴⁹Rēġ delē bē vare neya raġ ngagġee vavunē meneya, lob dekuung bē alam-diiġsën ġenuj ti, lom denġeeġ. ⁵⁰In sir pin delē medegġōnengin yi medelēk rot, rēġ Yesu vengwēnġ ya vu sir pevis bē, “Ham su newamin jaġ! Yiġ sa sënē, om ham su ġōneng!” ⁵¹Lom raġ ya yaġ ving sir, log sanġ maya avuti, lom tum avij netōġ mederanġa nemaj ⁵²in su kwaj nevo brēt sën vet alam raġ lo rē ġema. In nahën ġesu kwaj tōġ raġ degwa rē.

Yesu Nevonġ Alam Genesaret* La Menij Vesa Raġ

(Mt 14:34-36)

⁵³Lob derak yaġ medetōġ ya Genesaret*, lom mēm deseyu yaġ ahon ya ngagġee nenga menedo. ⁵⁴Log deġesōnġ mederak ya roneġ, lom alam vu nyēġ saġi delē Yesu mederak ni pevis. ⁵⁵Lom mēm deneserōġ medeneyoh vu nyēġ saga pin medenevaġu alam nijraġsën loġ hir ġanyē medeneya nyēġ sën denenġo

bë Yesu ya meto nedo lo. ⁵⁶Vu beggang yu böp geyu mahen geyoh vu nyëg sën Yesu neyoh lo pin, og denebë alam nijraksën ya deneggëp telig, log deneketağ vu yi bë yoh vu bë degebë nemaj rağ yi röpröp ading nenga mu. Lom alam pin sënë sën denebë nemaj rağ yi tob lo, og nijvesa nerağ.

Alam Hib Wirek Hir Gàgek Muğeng

(Mt 15:1-9)

7 ¹Parisai* galam-horek-yi la vu Yerusalem desupin sir medeya vu Yesu. ²Lob delë bë yi hur maluh vahi denegga nos los nemaj nipaya-sënë nebë su deneripek nemaj yoh vu alam Yuda hir horek muğin rë gema. ³Denër nebë sënë in Parisai* ving alam Yuda pin denesepa loğ alam hib wirek hir gàgek sën nebë: Su dejipek nemaj namuğin rë, og su rëğ dega nos. ⁴Gengaa pin sën debağo vu maket lo, og deneripek rë, loğ mëm denegga. Gemedo denesepa alam hib wirek hir gàgek muğeng ngahisekë nebë sënë ving, bedeneripek kap gegabum gedëg aën los ngaa pin. ⁵Denevonğ nebë sënë, om sën Parisai* losho alam-horek-yi deloğ tepëğ vu Yesu bë, “Hong hur maluh dekeyëh horek medenegga nos los nemaj nipaya gesu denesepa loğ alam hib wirek hir gàgek rë in va?” ⁶Lob nër yah vu sir bë, “Mehö-nenër-gàgek-rangahsën Yesaya nër valeğ ham yönon bë ham ayomin luu. Kevu wirek meneggëp nebë sënë:

‘Alam sënë deneko sarëğ rağ rak avij meris mu,
gağ ayoj nilëlin sa.

⁷Yö denenër mehönon hir horek mu, log denenër nebë “Anutu yi gàgek sënë!”

Log deneko sarëğ rağ meris mu.’

⁸Ham lëein Anutu yi horek ya, geham nejom mehönon hir gàgek muğeng ahon.”

⁹Loğ nër vu sir ggökin bë, “O yönon! Mağ ham mehönon los kwamin, om sën ham neruu demimin vu Anutu yi horek geham ngo nesepa loğ alam hib wirek hir gàgek-ë? ¹⁰In Moses nër wirek meneggëp bë, ‘Gëğurek amam lu atam babuj!’ genër ving bë, ‘Bë mehöti nanër gàgek nipaya jağ ama ma ata, og ham tengwa yi menadiik.’ ¹¹Loğ ham nenër bë, ‘Bë mehöti yi monë lu ngaa neggëp in bë doğ vu ama ma ata jağ, rëğ mu nanër vu luho nabë, “Sa bë doğ vu meluu meğevonğ sa ngaa sënë nöğ vu meluu, rëğ mu rëğ nama in sehooïn rağ ggovek netu Korban (sënë nër bë tu Anutu yi seriveng).”’ ¹²Nenër nebë saga, lob ham nevo veyovin bë, ‘Yiğ ggovek, su doğ vu ama lu ata!’ ¹³Lob sënë og ham nekweyëh Anutu yi horek meham nenër bë ngaa meris, geham nesepa loğ alam hib wirek hen hir gàgek menenër bë ngaa anon. Beham netahu nalumin lo loğ ving. Geham nevonğ ngaa ngahisekë nebë sënë.”

Ngaa Sën Nevonğ Mehönon Menij Paya Nerağ

(Mt 15:10-20)

¹⁴Ggovek, loğ supin alam ggök yahin menër vu sir bë, “Ham pin gwengo sa gàgek bejağ ni venuh! ¹⁵Ngaa pin sën hil naha lo su yoh vu bë

duk na mehöti ayo megevonḡ benipaya jak rë. Gaḡ mu nḡaa sën nedo loḡ ayo meraḡ neverup avi lo mu sën nevonḡ benipaya neraḡ. ¹⁶ [Bë mehöti nenga neggëp og geḡḡo mekwa bo rë!]"

¹⁷Nër ḡaḡek sënë ggovek, log vuu alam saga geraḡ ya begganḡ, loḡ mëm yi hur maluh ya deloḡ tepëḡ vu yi in ḡaḡek peḡgirinsën sënë. ¹⁸Lob loḡ tepëḡ yah vu sir bë, "Ma ham nahën geham su neraḡ ni rë? Maḡ ham su rak ni bë nḡaa pin sën hil naha meneloḡ ya hil ayod lo, og su yoh vu bë gevonḡ mehöti benipaya jak rë? ¹⁹In nḡaa nebë sënë su negwang ya mehönon ayoj rë, gaḡ neluḡ ya ahëj kevus mu, loḡ tum to neluḡ ya asoreng." Yesu nër vu hil loḡ ḡaḡek sënë nebë nos los reggu aggagga pin og nivesa. ²⁰Log mëm nër vu sir bë, "Nḡaa sën nedo loḡ mehönon ayoj meneverup avij lo, sën nevonḡ bemehönon nij paya neraḡ. ²¹In nḡaa sën neggëp loḡ mehönon ayoj meraḡ neverup avij lo nebë sënë: Kwaj nevo nḡaa nipaya, denevonḡ baggëb, deneggodeḡ nḡaa, denesis mehönon medenediik, ²²deneggodeḡ mehö ngwë venëj ma reggaj, malaj anonin mehö ngwë yi nḡaa, denevonḡ nḡaa nipaya aggagga, denetetuhin mehö ngwë, kwaj nevo nḡaa nipaya yoh vu buk pin netu hir nḡaanon, ahëj sengën, denenër ḡaḡek pelësën raḡ mehönon, denëḡo sir raḡ, denevonḡ jeggjin jeggjin. ²³Nḡaa nipaya pin sënë loḡ neggëp mehönon ayoj, besën raḡ neverup avij menevonḡ benij paya neraḡ."

Ponisia Avëh Ti Vonḡ Ving Yesu

(Mt 15:21-28)

²⁴Lob Yesu kedi raḡ loḡ saga meya Ture los Sidon hir nyëḡ, beya nedo loḡ begganḡ ti. Vonḡin bë bun yi, rëḡ ma gesu yoh vu bë dah bengö vun rë. ²⁵Loḡ avëh ti vu sagu nḡo bë Yesu nedo, lom ya vu yi pevis. In memö nipaya ti gwang ya nalu avëh ayo menevonḡ yi, lom ya pevis mepetev meneggëp loḡ Yesu vaha. ²⁶Avëh sënë og avëh yu ngwë, ata Grik avëh beḡo yi vu Ponisia vu distrik Suria benedo, lob ya ketaḡ vu Yesu bë getii memö geto mena in nalu.

²⁷Lob Yesu nër raḡ ḡaḡek peḡgirinsën yah vu yi bë, "Hil abet hurmahen namuḡin rë, in su yoh vu bë hil ḡaḡo hurmahen hir nos vër meḡetë na vu anöo rë!"

²⁸Loḡ avëh sepa loḡ yi ḡaḡek menër yah vu yi nebë, "Eë-ë, Mehöböp yönon! Gaḡ mëm hurmahen hir nos sën denegga gemetes to neluḡ ya reek len lo, og mëm anöo yam denepatu medenegga."

²⁹Lom mëm Yesu nër yah vu yi bë, "Genër ḡaḡek los kwam saga, om ḡenah meḡena böm in memö nipaya vuu nalum geto meya gwëbeng!"

³⁰Lom yah meya ben genalu raḡ neggëp kanyë gememö to meya veröḡ yi yoh vu sën Yesu nër lo.

Yesu Vonḡ Bemehö Nenga Mir Gekwa Ngengöleng Ti Nivesa Raḡ

³¹Lob Yesu vu Ture hir nyëḡ meyoh ya Sidon meneya nḡaggee böp Galilea nenga meya neḡo loḡ nyëḡ sën denenër arë nebë Begganḡ-bu-

nemadluho lo hir dob. ³²Lob deko mehöti nenga mir gekwa ngengölong bedeya vu yi medeketağ bë gebë nema jağ yi. ³³Mehönon ngahisekë denedo saga, lom li yi meya nenga tahsën, loğ mëm gelu nema deggis loğ ya mehö lo nenga len, log pesuv nyë kos metunğ rağ daggen. ³⁴Yesu mala ya yağek gerov saheng in kwa pesivin mehö sënë lo, log nër vu bë, “*Epata!*” (Degwa nebë “Nengam natök!”). ³⁵Lom nenga tök menço gağek gedaggen neggee menevengwëng nivesa. ³⁶Lob mëm Yesu vo koo vu sir pin saga bë su dena denanër gağek sënë rangah vu mehö la. Yesu vo koo vu sir niwëek, rëk ma gedekeyëh aye genij wëek beya denër rangah. ³⁷Alam denço lob kenuj ya rot medenër bë, “Mehö sënë nevong ngaa pin nivesa. Om sën nevong balam nengaj mirsën denenço gağek, genevong balam kwaj ngengölong denevengwëng nivesa.”

Yesu Vet Alam 4,000

(Mt 15:32-39)

8 ¹Loğ buk saga alam ngahisekë desupin sir ya vu yi ggökin benos main sir, lom supin yi hur maluh menër vu sir bë, ²“Sa kwağ nevongin alam sënë in hil nado buk löö genos main sir. ³Sir vahi deyam vu nyëğ ading, om nabë sa gevong sir medenah bej los ahëj meyip, og rëk nök denadiik aggatata.” ⁴Lom yi hur maluh deloğ tepëk yah vu yi bë, “Hil nado nyëğ-yumeris tahsën sënë, om hil rëk gağo nos vu tena in hil abet mehönon sënë jağ-a?” ⁵Lob Yesu loğ tepëk yah vu sir bë, “Ham ko brët va la?” Loğ denër yah vu yi bë, “Nemadvahi-bevidek-luu!”

⁶Lom mëm nër vu mehönon pin beto denedo dob, log ko brët nemadvahi-bevidek-luu sënë rağ gejom rağ in los kwa vesa ya vu Anutu, log debu bevo vu yi hur maluh in bë debo gelek noh vu alam pin, lom mëm devo ggelek yoh vu sir. ⁷Gëgël mahen luu neggëp ving, lob nejom rağ yah vu Anutu los kwa vesa in, genër vu yi hur maluh bë debo gelek noh vu alam pin geving. ⁸Lob degga meyoh vu sir pin beggovek ya, log vahi nedo bedesupin loğ jebeng nemadvahi-bevidek-luu mepup. ⁹Log alam sën degga nos lo, sir yoh vu 4,000. Log mëm Yesu vong sir ya, ¹⁰log pevis belosho yi hur maluh derağ ya yağ ti medeya nyëğ Dalmanuta.

Parisai* Deseggi Yesu Yi Huk Niwëek

(Mt 16:1-4; Lk 12:54-56)

¹¹Lob Parisai* la kwaj nevo bë depelë Yesu, lom ya deto vu bedeseggi yi bë, “Gwevong ngaa böp yağek yi ti in he galë nabë Anutu vong hong yam!” ¹²Lob Yesu ayo maggin berov saheng genër vu sir bë, “Ham sën ham nedo dob-ë, ham vongin bë sa gevong ngaa böp in bë tato nabë Anutu vong sa meseyam in va? Rëk mu sa nanër vu ham yönon nabë sesu rëk gevong ngaa böp ti beham gwelë rë, gağ rëk nama!” ¹³Lob vuu sir gerağ yah nedo yağ ggökin meyah meya ngaggee vahi.

Degegin Sir In Parisai* Losho Herot* Hir Gägek
(Mt 16:5-12)

¹⁴Yi hur maluh kwaj virekin nos gesu deko la sepa rë, geyik brët perurek timu rak nedo yağ. ¹⁵Lob Yesu nër vu sir loğ gägek peggirinsën bë, “Arë! Ham gwegin ham vu Parisai* hir yiist*, gevu Herot* yiyi geving.” ¹⁶Lom kwaj nevo yi gägek medenesap sir rak medenër vu sir bë, “Hil su hako brët la sepa rë, om sën mağ nenër aga!” ¹⁷Loğ Yesu rak ni, lom nër vu sir bë, “Nebë va sën ham nesap ham rak bë ham su ko brët la sepa rë-ë? Mağ ham duğin degwa? Ma mağ ham ayomin yö nahën niwëëk-a?” ¹⁸Ham malamin neggëp rëğ ham su nelë rë? Geham nengamin neggëp rëğ ham su nengö rë? Ma ham su kwamin nevo ¹⁹sën sa debu brët nemadvahi vu alam 5,000 geham supin vahi loğ ya sap va la mepup lo rë?” Rëğ denër yah vu bë, “Nemadluho-bevidek-luu!” ²⁰Rëğ bë, “Log sën sa dego brët nemadvahi-bevidek-luu vu alam 4,000 lo, og ham supin vahi loğ ya jebeng va la mepup-a?” Loğ denër bë, “Nemadvahi-bevidek-luu!” ²¹Loğ tum loğ tepëğ bë, “Rëğ ham ngo nahën geham su rak degwa ni rë?”

Yesu Vong Bemehö Los Mala Kenod Ti Vu Betsaida Nivesa Rak

²²Loğ tum yah deverup Betsaida, lob alam la deli mehö mala kenod ti yam vu Yesu bedeketağ vu yi bë gebë nema jağ yi. ²³Lob Yesu jom loğ nema geli yi meluho deya begganğ telig nenga, loğ mëm pesuv nyë kos loğ ya mala gahis gebë nema rak yi, log loğ tepëğ vu nebë, “Gëlë ngaa la?” ²⁴Lob vër mala rak menër bë, “Sa nehalë mehönon, rëğ mu sa halë ahëj kenu nebë kele, rëğ mëm vare deneggee medeneya!” ²⁵Lob mëm Yesu bë nema rak yah mala gahis ggökin, lob mëm mehö lo mala tum niwëëk menelë nyëğ, bemala nivesa rak genelë ngaa pin neggëp rangah. ²⁶Lob nër vu mehö sënë bë, “Su gedok nah begganğ-bu ti sënë pehi gökin bedegelë hong!” Log vong yi yah ben.

Pita Nër Yesu Arë Rangah
(Mt 16:13-20; Lk 9:18-21)

²⁷Log Yesu losho yi hur maluh ya medo deneko loğ begganğ-bu ti ti sën neggëp dus rak Sisarea vu distrik Pilipi lo. Nahën deneyök aggata log loğ tepëğ vu yi hur maluh bë, “Alam denenër sa bë sa re?” ²⁸Loğ denër yah vu yi bë, “Alam vahi denenër bë Mehö-neripek-alam Jon hong, gevahi denenër bë hong Elia, gevahi denenër bë hong mehö-nenër-gägek-rangahsën wirek hen ti!” ²⁹Loğ yik loğ tepëğ yah vu sir bë, “Log hamek? Ham nenër bë sa re?” Loğ Pita nër yah vu yi bë, “Hong Kerisi*. Mehö sën Anutu ggooin rak in bë geğo he nah lo.” ³⁰Lob vo koooin niwëëk vu sir bë, “Om ham su na nanër sa nabë sënë vu mehöti!”

Yesu Nër Rangah Bë Rëk Nadiik Nabë Sënë
(Mt 16:21-28; Lk 9:22-27)

³¹Lob mëm nër nгаа sën rëk natök vu yi lo rangah vu sir bë alam böp böp galam-deneko-seriveng hir ggev rëk debo vanë vu Mehönon Nalu rot, galam-horek-yi rëk degeruu demij vu yi, lob dengis yi menadiik gebuk natu löö lok kedi jak nah gökin. ³²Nenër vu sir nebë sënë, lob Pita li yi meya nenga mevong gägek rak yi bë, “Su gënanër gägek nabë sënë!” ³³Lok Yesu peggirin melë yi hur maluh pin, genër Pita bë, “Hong Satan! Gwevuu sa geğena! In su kwam tök rak Anutu kwa rë, gağ mu kwam nevo nгаа nebë sën mehönon yö kwaj nevo lo.”

³⁴Lob supin alam vu böpata saga deyam ving yi hur maluh benër vu sir bë, “Mehöti bë natu sa hur, og kwa birekin yi gekerë yi kelepeko* metamuin sa. ³⁵Mehöti bë kwa bo yi begegin nivesa, og rëk anon mala nama, gağ mehöti bë kwa birek in yi benadiik in sa los Bengö Nivesa, og rëk medo mala-tumsën. ³⁶Gağ nabë mehöti yö geğo yi jak in nгаа dob yi pin bemedo loğ nadiik, og yi nгаа sënë rëk doğ vu yi nabë va? ³⁷Ma mehönon rëk debağo Anutu jak va in gevong bedemedo malaj-tumsën-a? Ma! ³⁸Alam sën denedo dob agi sir mehönon nij paya los deneruu demij vu Anutu, om nabë sir ti ninamum in sa los sa gägek vu dob sënë, og vu Buk-tamusën sën Mehönon Nalu nom los Ama yö niwëek geyi vuneğ vuneğ yağek yi geyi angër vabuung lo, og rëk ninamum in mehö saga doğ nah.”

9 ¹Lob Yesu nër vu sir ving bë, “Sa nanër vu ham yönon nabë: Ham sën nare agi vahi su rëk denadiik rë, gağ rëk nahën demedo medegelë gAnutu yi nyëğ anon jak los niwëek.”

Yesu Navi Agga Ngwë Rak
(Mt 17:1-13; Lk 9:28-36)

²Nahub gebuk nemadvahi-bevidek-ti ya ggovek rë, loğ Yesu ko Pita lööho Yakobus lu Jon beli lööho belosho deya kedu ading ti beyö ya denedo. Lob Yesu nare loğ lööho malaj, lom lööho delë genavi agga ngwë rak, ³geyi tob veroo meris genepelibin, mehöti su yoh vu bë jipek tob ti meveroo jak nabë sënë rë. ⁴Lob delë Elia luho Moses yam denare ving yi gelööho denevengwëng. ⁵Lom Pita nër vu Yesu bë, “Sa alağ-e! He nado mehalë nгаа sënë om mëm nivesa rot, om he dev numeng löö, ti vu hong, gengwë vu Moses ga, ngwë vu Elia.” ⁶Lööho deneggöneng in sir rot, om sën Pita vengwëng pevis benër nebë saga gesu kwa vo nivesa rë. ⁷Loğ pevis bebeggob ti yam ggërin sir, log aye ti yam loğ beggob lo ayo bë, “Sa nalug yik sënë sën sahëğ neving yi lo, om ham gwebë nengamin vu yi.” ⁸Nebë saga loğ pevis belööho malaj neko loğ nyëğ rëk su delë mehöti rë. Gağ Yesu perurek timu yö nare ving sir.

⁹Lob nahën deneluk medeneyam vu kedu genër niwëek vu lööho bë su denanër ngaa sën delë lo rangah. Gaq yö gëp rot bemëm Mehönon Nalu kedi jaq nah vu bedub rë, loq mëm. ¹⁰Lom devong yoh vu yi gägek sënë, loq yö yom medo denesap sir raq medenër bë, “Kedi jaq nah vu bedub sën nabë va?” ¹¹Lom deloq tepëk vu yi bë, “Rëk nebë va sën alam-horek-yi denër bë Elia namugin menom dob-ë?” ¹²Lob Yesu nër yah vu sir bë, “Yönon, Elia namugin menom in gero ngaa pin nah. Loq maq gägek va ti sënë sën dekevu meneggëp loq Anutu-yi-қаpiya bë mehönon rëk debo vanë vu Mehönon Nalu bedegeruu demij vu yi-ë? ¹³Om mëm sa nanër vu ham nabë Elia yom ggovek, rëk mehönon devong ngaa nipaya vu yi yoh vu yö kwaj, nebë sën dekevu wirek meneggëp loq Anutu-yi-қаpiya lo.”

Yesu Vong Memö To Meya In Hurmahen Ti

(Mt 17:14-21; Lk 9:37-43)

¹⁴Lob yah deto vu yi hur maluh vahi lo, lob delë gemehönon ngahisekë ya detetup sir, gelosho alam-horek-yi denemehoo sir. ¹⁵Ya meto detök vu sir, lob alam pin delë Yesu bedelëk in yi, lom pevis medeserög medeya vu yi in bë denajom nema. ¹⁶Lob loq tepëk vu sir bë, “Ham hök ham in gägek re?” ¹⁷Loq sir ti aye raq menër yah vu bë, “Tatovaha! Sa haqo naluq ti sën yam vu hong in memö kwa ngengöleng ti gwanq ya ayo, lom su nevengwëng rë. ¹⁸Loq buk sën memö negwanq ya yi, og nepengah yi raq dob, log nyë kataq netung genevu nengitek geni neköpek, om sën sa haqo meyam. Sa ketag vu hong hur maluh sënë bë degetii memö geto mena in, rëk ma gesu deyoh vu rë.”

¹⁹Lob Yesu nër yah vu sir bë, “O ham mehönon sën nedo dob-ë! Ham su nevong ving sa rë! Om maq sëk medo geving ham buk va la geving-a? Gesëk medo kerë ham maggin noh vu kwev va la geving-a? Om maam ham gweko hurmahen nam vu sa rë!” ²⁰Lob deko maluh mahen sënë ya vu yi, lob memö nelë Yesu, lob pevis mevong behurmahen vës meto nesap nyëg meggëp neyon yi genyë kataq netung.

²¹Loq Yesu loq tepëk vu ama bë, “Ngaa sënë tök vu yi nangërek-a?” Rëk bë, “Yö nahën nikök lob vong, genevong menesepa loq rot. ²²Nevesi yi raq nengwah los netë yi luk ya bël beron ngahisekë bebë nadiik. Rëk mëm nabë geyoh vu, og mëm kwam paya in aluu megedok vu.” ²³Loq Yesu nër yah vu yi bë, “Mu nabë ngo geyoh vu, og mëm! In alam sën ayoj neya timu vu Anutu lo, og deyoh vu bë degevonq ngaa pin.” ²⁴Lob ama pevis besu bë, “Yik sayog neyök vu hong mahen teka mu, rëk mu nabë mëm gedok vu sa, og sëk ayoq nök timu vu hong pangsen.” ²⁵Yesu lë bë alam ngahisekë desupin sir ya vu yi rot, lom pevis menër memö nipaya sën lo bë, “Hong memö kwam ngengöleng los malam kenod! Sa nanër vu hong nabë: Gwevu hurmahen sënë gegweto gena, gesu gedok nah gökin!” ²⁶Lob memö ngeek gesesö yi rot loq hurmahen, log mëm to meya

gehurmahen niköpek meneggëp nebë heljëng, lom alam ngahisekë denër bë, “Diik ya verök yi!” ²⁷Rëk Yesu jom loḵ nema beḵo yi raḵ gemëm kedi raḵ.

²⁸Log Yesu raḵ yah begganḡ belosho yi hur maluh yö denedo, lob deloḵ tepëḵ vu yi bë, “Nebë va sën he su ayoh vu bë getii memö sënë geto mena rë-ë?” ²⁹Loḵ nër yah vu sir bë, “Su aggata ngwë neggëp in bë hil getii memö nabë sënë geto dena rë, gaḵ hil najom jaḵ mu og mëm!”

Yesu Nër Ggökin Bë Rëḵ Nadiik Nabë Sënë

(Mt 17:22-23; Lk 9:43-45)

³⁰Ggovek gedekedi vu nyëḡ saga bedeya raḵ meya denëḵo loḵ distrik Galilea, lom vun yi in bë alam su deḵaḵ nyëḡ sën nedo loḵ lo ni. ³¹In netateḵin gaḡek vu yi hur maluh benenër vu sir bë, “Rëḵ degetunḡ Mehönon Nalu doḵ na mehönon nemaj, log dengis yi menadiik. Dengis yi menadiik govek gebuk löö jaḵ, loḵ mëm kedi jaḵ nah gökin.” ³²Lob sir duḡin gaḡek sënë rëḵ deneggöneng gesu deneloḵ tepëḵ in vu yi rë.

Deloḵ Tepëḵ Bë Re Rëḵ Natu Ggev-a?

(Mt 18:1-5; Lk 9:46-48)

³³Lob yah deverup Kapernaum medeloḵ ya begganḡ ayo ggovek, loḵ mëm loḵ tepëḵ vu yi hur maluh lo bë, “Sën hil nahën netetuu aggata menayam lo, log ham nevengwëng raḵ va?” ³⁴Loḵ ayej ma rot in gaḡek sën denesap sir raḵ lo. In denenër bë sir ti tena maḵ yi böp kesuu sir vahi. ³⁵Loḵ to nedo gesupin sir nemadluho-bevidek-luu lo yam benër vu sir bë, “Bë ham ti gevongin nabë natu ham mehö böp ti begeḡin ham, og mehö saga dahun yi benah natu mehö meris bedoḵ vu alam pin loḵ mëm.” ³⁶Lob ḵo hurmahen ti bevarah yi loḵ sir vuheng atov gelah nema loḵ yi genër vu sir bë, ³⁷“Nabë mehöti kwa bo sa begevong nivesa vu hurmahen nabë ti sënë, og sënëḵ vong vu sa; log bë mehöti gevong nivesa vu sa, og su vong vu sa mu rë, gaḵ vong vu Mehö sën vong sa meseyam lo ving.”

Mehöti Sën Su Nelë Hil Paya Rë Lo, Og Neloḵ Vu Hil

(Lk 9:49-50)

³⁸Lob Jon nër vu Yesu bë, “Tatovaha! He halë mehöti genenër arëm los niwëëk benetii memö to deneya, loḵ he nërin yi, in hil los su nesepa hil rë!” ³⁹Loḵ Yesu nër yah vu yi bë, “Ham su nanërin yi rë! Gaḵ bë mehöti gevong ngaa böp jaḵ sarëḡ, og maḵ su rëḵ nanër gaḡek nipaya jaḵ sa rë. ⁴⁰In mehöti sën su nelë hil paya rë lo, og neloḵ vu hil. ⁴¹Sa nanër vu ham yönon nabë: Bë mehöti bo bël kul beham nanum, in Kerisi-yi-alam ham, og sënë su rëḵ gevong vu ham nyëmasën rë.”

Nгаа Pelëpînsën Neli Mehönon Ya Paya
(Mt 18:6-9; Lk 17:1-2)

⁴²Log Yesu nër ving bë, “Nabë mehöti tahu sa alam sën ayoj neyam vu sa mahen teka mu lo ti begevongŋŋгаа nîpaya, og rêkŋ geŋo nyëvewen böpata rot vu tamusën. Gaŋ nabë deseyu ŋelöng böpata doŋ kwa namuŋin bedebetë duŋ na loo vuheng bemala nama na, og mëm nivesa in su kepë mehönon la. ⁴³Log nabë nemam gevongŋŋгаа nîpaya kepë hongŋ, og maam kwetöv na, geyîkŋ ŋemedo jaŋ nemam vahi ti in ŋena ŋemedo malam-tumsën gëp Anutu yi Nyëg. Gaŋ nabë ŋemedo los nemam vahi vahi, og rêkŋ degetë hongŋ doŋ na Nyëg Nîpaya sën nengwah medo mega hongŋ gesu rêkŋ nakul rë lo.

⁴⁴ [Nyëg Nîpaya sënë, og melë medo mega sir noh vu buk pin gesu rêkŋ denadiikŋ rë,
genengwah su rêkŋ nakul rë.]

⁴⁵Log nabë vaham geli hongŋ na begwevongŋŋгаа nîpaya, og maam kwetöv na, geyîkŋ ŋemedo los vaham vahi ti in ŋena ŋemedo malam-tumsën gëp Anutu yi Nyëg. Gaŋ nabë ŋemedo los vaham vahi vahi, og rêkŋ degetë hongŋ doŋ na Nyëg Nîpaya sën nengwah medo mega hongŋ lo.

⁴⁶ [Nyëg Nîpaya sënë, og melë medo mega sir noh vu buk pin gesu rêkŋ denadiikŋ rë,
genengwah su rêkŋ nakul rë.]

⁴⁷Log nabë malam gevongŋŋгаа nîpaya kepë hongŋ, og maam ŋeselupek vër megwetë na, geyîkŋ ŋemedo los malam vahi ti in ŋena ŋemedo malam-tumsën gëp Anutu yi Nyëg. Gaŋ nabë ŋemedo los malam vahi vahi, og rêkŋ degetë hongŋ doŋ na Nyëg Nîpaya sën nengwah medo mega hongŋ lo.

⁴⁸Vu nyëg sënë, og

‘melë medo mega sir noh vu buk pin gesu rêkŋ denadiikŋ rë,
genengwah su rêkŋ nakul rë.’

⁴⁹Rëkŋ debo vanë vu mehönon pin nabë sën alam Yuda denekevu mamireng raŋ sipsip gedenevesi netu seriveng vu Anutu lo. ⁵⁰Mamireng ogŋгаа nivesa, rêkŋ mu nabë mamireng nimökŋ jaŋ, og hil rêkŋ ŋevongŋ benengën jaŋ nah nabë va? Ngaa niröp gëp doŋ ham ayomin nabë mamireng, log ham medo los ŋaŋek-mala-yes.”

Yesu Nër Gaŋek Raŋ Sën Avëh Los Maluh Denevepul Sir
(Mt 19:1-12; Lk 16:18)

10 ¹Yesu kedi vu saga beyah vaseŋ bël Yordan geya distrik Yudea, lob alam ngahisekë desupin sir medeya vu yi ggökin, loŋ netatekin gaŋek vu sir ggökin nebë sën yö medo nevongŋ yoh vu buk lo.

²Lob Parisai* la deverup in bë deseggi yi, lom deloŋ tepëk vu yi bë, “Hil horek nër bë yoh vu bë mehöti nidëlin venë ma ma?” ³Loŋ Yesu loŋ

tepək yah vu sir bē, “Moses vo horek vu ham nebē va?” ⁴Lom denēr bē, “Moses nēr bē yoh vu bē mehōti kevu ƙapiya-vepulsēn-yi ti nabē ‘Su sa venēg hong rē!’, log mēm juuk venē na.” ⁵Loƙ Yesu nēr vu sir bē, “Ham ayomin niwēēk, om sēn Moses vo horek ti sēn vu ham. ⁶Gaƙ Anutu tung maluh gavēh vu nyēdahis sēn netung dob los nḡaa pin lo. ⁷Om maluh rēƙ gevuū ama lu ata, log geƙo venē, lob luho denatu anon timu. ⁸Yōnon, luho denatu anon timu. Luho su rēƙ nabē luho luu gökin rē, gaƙ denatu anon timu. ⁹Om nḡaa sēn Anutu duu ahon ggovek lo, og mehōnon su debepul.”

¹⁰Loƙ mēm deraƙ yah hir begganḡ vavunē, lob yi hur maluh deloƙ tepək yah vu yi in ḡaḡek sēnē ggökin. ¹¹Lom mēm nēr vu sir bē, “Bē maluh ti nidēlin venē gegeƙo avēh ngwē natu venē, og mehō sēnē nevong baggēb bevong paya vu venē soḡek. ¹²Log bē avēh ti nidēlin regga megevuū na, log na mejaƙ vu maluh ngwē natu regga, og avēh sēnē nevong baggēb.”

Yesu Jom Raƙ In Hurmahen

(Mt 19:13-15; Lk 18:15-17)

¹³Lob mehō la deƙo hurmahen mahen medeyam vu yi in bē gebē nema jaƙ sir, loƙ yi hur maluh deruuk sir. ¹⁴Loƙ Yesu lē bē denevong nebē sēnē, lom ahē sengēn genēr vu sir bē, “Ham gwevong hurmahen denam vu sa, ham su gwērīn sir! In alam sēn ayoj neyam timu vu sa nebē hurmahen, og rēƙ demedo doƙ Anutu-yi-nyēg. ¹⁵Sa nanēr vu ham yōnon nabē: Bē mehōti sēn su ayo na timu vu Anutu-yi-nyēg nabē hurmahen rē lo, og su yoh vu bē doƙ na rē.” ¹⁶Lom mēm neƙo hurmahen raƙ menetabuu sir, log bē nema raƙ sir gejom raƙ vu Anutu in sir bē semu sir.

Mehō Los Bengö-ggoreksēn Ti

(Mt 19:16-30; Lk 18:18-30)

¹⁷Yesu kedi in bē na jaƙ, loƙ mehōti serög meyam ggērīn yi geyun lus vu yi, log loƙ tepək in bē, “Tatovaha! Hong mehō nim vesa anon! Sa ḡevong nabē va in sa medo malaḡ-tumsēn degwata los degwata?” ¹⁸Loƙ Yesu loƙ tepək yah vu yi bē, “Ġēnēr sa bē sa niḡ vesa in va? Yiƙ Anutu yō timu nivesa! ¹⁹Ġeraƙ Anutu yi horek sēnē ni nebē: Su gengis mehōnon medenadiiƙ! Su gwevong baggēb! Su ḡegodeƙ nḡaa! Su ḡenanēr ḡaḡek kuungsēn jaƙ mehō ngwē! Su gwekuung in mehōnon geḡebo hir nḡaa vēr! Ḡēgurek amam lu atam babuj!” ²⁰Lob mehō sēnē nēr yah vu Yesu bē, “Tatovaha! Sēnēƙ sengō nahēn hurmahen log sa nesepa loƙ horek pin sēnē, rot beberup gwēbeng sagi.” ²¹Lob Yesu lē yi bahē ving yi, lob nēr vu yi bē, “Gengaa ti nahēn! Gena gwevong hong ƙupeƙ pin na bemehōnon debaḡo, lob gwevong monē sēn gwēƙo jaƙ lo na vu alam sēn deneraƙ vu in nḡaa lo. Gwevong nabē sēnē, log mēm ḡenam ḡesepa sa, gemēm hong

kupek nivesa rëk gëp vu yağek.” ²²Mehö sënë ngo gağek sënë, lom mala seluh geyah meya los ayo maggin in yi kupek ngahisekë rot.

²³Lom Yesu mala ço loğ sir, log nër vu yi hur maluh bë, “Alam sën hir kupek ngahisekë lo bë dedoğ na Anutu-yi-nyëğ, og rëk debimengin.” ²⁴Lob yi hur maluh delëk mederanga nemaj in yi gağek sënë, loğ Yesu nër yah ggökin vu sir bë, “Naluğ lo! Alam bë dedoğ na Anutu-yi-nyëğ, og rëk huk böp vu sir. ²⁵Nabë kamer ti gurek na rurek len, og yik huk böpata rot, rëk mu nabë mehö-los-bengö-ggoreksën ti gevongin nabë doğ na Anutu-yi-nyëğ, og sagağ huk böpata rot kesuu.” ²⁶Lob yi hur maluh kënuj ya in, geyö deloğ tepëk vu sir bë, “Om mağ re yoh vu bë rëk na medo mala-tumsën-a?” ²⁷Lob Yesu gët sir genër bë, “Mehönon su deyoh vu bë degevonğ beyö demedo malaj-tumsën rë, gağ Anutu yö yoh vu bë gevonğ. In Anutu yoh vu bë gevonğ nğaa pin.”

²⁸Loğ Pita nër yah vu yi bë, “Gwelë! He hevu he nğaa pin ya gehë yam medo nesepa hong!” ²⁹Lob Yesu nër bë, “Sa nanër vu ham yönon nabë mehöti sën gevuu ben gari losho avëhnö lo, gata losho ama genalu lo geyi dob, in sa los sa Bengö Nivesa sënë lo, ³⁰og vu buk sënë rëk geço mehödahis jağ gëp alam nemadvahi doğ nah yi begganğ gari lo avëhnö lo, ata lo nalu lo, geyi dob. Log rëk geço vanë geving, gevu Buk-tamusën rëk medo mala-tumsën degwata los degwata. ³¹Rëk mu alam ngahijsekë vu muğinsën, rëk nom denatu alam tamusën, galam ngahijsekë vu tamusën rëk nah denatu muğinsën.”

Yesu Nër Netu Beron Löö Bë Rëk Nadiik Nabë Sënë

(Mt 20:17-19; Lk 18:31-34)

³²Lob detetuu aggata beya deverup in bë dena Yerusalem. Yesu muğin meya, lob yi hur maluh newaj nerağ, galam sën denesepa yi lo deneggöneng in sir. Loğ Yesu supin sir nemadluho-bevidek-luu lo ggök yahin benër nğaa sën rëk natöğ vu yi lo rangah vu sir. ³³Bë, “Ham ngo! Gwëbeng hil narağ menaya Yerusalem, lom mëm rëk degetunğ Mehönon Nalu doğ na alam-deneço-seriveng hir ggev lo los alam-horek-yi lo nemaj, lom rëk degevonğ gağek vu yi bedenaner nabë nadiik, log degevonğ doğ na alam-yu-ngwë nemaj ³⁴in depelë yi gedepesuv nyëj qos jağ yi gedebeek yi jağ aggis, log mëm dengis yi menadiik. Gebuk natu löö loğ kedi jağ nah gökin.”

Yakobus Luho Jon Hir Tepëk

(Mt 20:20-28)

³⁵Lob Sebedi nalu Yakobus luho Jon verup deya vu Yesu medeloğ tepëk vu bë, “Tatovaha! Alu bë ketag gağek ti vu hong in gwevonğ vu aluu.” ³⁶Loğ Yesu loğ tepëk yah vu luho bë, “Melu kwamin nevo bë sa gevonğ nabë va vu meluu-a?”

³⁷Loḵ luho denēr yah bē, “Ġenanēr vu aluu in tamusēn sēn rēḵ ġemedo los nim wēēk bōpata ge vunek vuneḵ yaḡek yi lo, og mēm alu natu hongḡ gadu bemedo kwebem vahi vahi. Aluu ngwē medo nemam vesa, gengwē medo nemam ḵēj.” ³⁸Rēḵ Yesu nēr yah vu luho bē, “Meluu duḡin ġaḡek sēn melu nekwetaḡ in vu sa-ē degwa! Ma melu yoh vu bē melu rēḵ nanum doḵ kap* sēn sēḵ nanum doḵ lo? Ma melu yōh vu bē rēḵ jipek bēl^c nabē sēn sēḵ jipek doḵ lo?”

³⁹Loḵ luho deyoḡekin bē, “Alu ayoh vu!”

Lob mēm Yesu nēr vu luho bē, “Melu nēr yōnon! Kap* sēn sēḵ nanum doḵ lo, og melu rēḵ nanum doḵ, gemelu rēḵ jipek bēl nabē sēn sēḵ jipek lo. ⁴⁰Rēḵ mu mehō sēn rēḵ medo ḡēp sa nemaḡ vesa, gemehō sēn rēḵ medo sa nemaḡ ḵēj lo, og su negḡēp vu sa rē. Gaḵ alam sēn Amaḡ yō ḡgooin sir raḵ lo, sēn rēḵ demedo doḵ.”

⁴¹Lob sir nemadluho denḡo luho hir ḡaḡek sēnē, lob ahēj sengēn vu Yakobus luho ari Jon. ⁴²Rēḵ Yesu supin sir genēr vu sir bē, “Ham raḵ alam dahis nij bē hir alam sēn denēḡin sir lo, og deneḵo sir raḵ vu hir alam, gehir alam bōp denedeḡinēnḡin hir alam raḵ horek nḡahi. ⁴³Rēḵ mu ham, og ham su ḡvevonḡ nabē sēnē. Gaḵ bē ham ti gevonḡin nabē natu ham mehō bōp ti, og gevonḡ nḡaa nabē sēn tu ham hur in doḵ vu ham, ⁴⁴log bē ham ti gevonḡin nabē natu ham mehō muḡinsēn ti, og gevonḡ nḡaa nabē sēn yi mehō meris lo, begevonḡ huk nyēmasēn vu ham pin. ⁴⁵In Mehōnon Nalu yīḵ nebē sēnē. Su yam in bē mehōnon pin degevonḡ huk mededoḵ vu yi rē, gaḵ yam in bē gevonḡ huk vu mehōnon pin los nadiiḵ doḵ nah alam nḡahiseḵē bej in geḵo sir nah vu Anutu.

Mehō Mala Ḷenod Bartimaius Mala Ḷivesa Raḵ
(Mt 20:29-34; Lk 18:35-43)

⁴⁶Yesu losho yi hur maluh ya detōḵ ya Yeriko gedekesuu medeneya. Geyi hur maluh losho alam nḡahiseḵē deneya ving yi. Loḵ ya verup detōḵ vu Timaius nalu Bartimaius mala Ḷenod menedo loḵ aggata nenga, bemedo neketagḡ monē lu nḡaa vu alam bē dedoḵ vu yi. ⁴⁷Lob nḡo Yesu Nasaret bengō nebē verup, lob tahi ya niwēēk bē, “Yesu! Davit*-yi-mewis hongḡ! Kwam gevonḡin sa!” ⁴⁸Loḵ alam pin saga depetupek raḵ yi medenēr bē aye nama. Rēḵ ma gepasangḡ netahi niwēēk rot bē, “Davit*-yi-mewis! Kwam gevonḡin sa!” ⁴⁹Lob Yesu nare benēr vu sir bē, “Nabē nam!” Lob detahi yam bedenēr vu bē, “Ayom sepēp jaḵ! Tahi hongḡ, om kwedi jaḵ meḡena vu!” ⁵⁰Lob selevekin yi rōprōp sēn bom yi loḵ lo ya, gekedi pesōḡ meya vu Yesu. ⁵¹Loḵ Yesu loḵ tepēḵ vu yi bē, “Ġevonḡin bē sa ḡevonḡ va vu hong-a?” Loḵ mehō sēn mala Ḷenod lo nēr yah vu bē, “Mehōbōp! Sa bē ḡvevonḡ sa malaḡ natum in sa ḡalē nyēḡ ḡōkin!”

^c 10:38-39 Yesu nēr maggin sēn vonḡin natōḵ vu yi, rēḵ peggin rēḵ ḡaḡek raḵ ripeksēn bēl.

⁵²Lom mëm Yesu nër vu yi bë, “Om gena! Ayom yam timu vu sa, om vonğ bemalam nivesa rağ!” Lob pevis menelë nyëğ, loğ mëm tetuu aggata metamuin Yesu.

Yesu Loğ Ya Yerusalem Lob Alam Değo Yi Rağ
(*Mt 21:1-11; Lk 19:28-40; Jn 12:12-19*)

11 ¹Lob ya deverup dus vu Yerusalem meya deto Betpage los Betania ggëp Keđu Kele-oliv, lob vonğ yi hur maluh luu deya, ²genër vu luho bë, “Melu na begganğ-bu ti sën melu malamin neya agu. Lob melu na berup aggatavi loğ melu rëğ gwelë nabë deseyu dogi nalu ti menare loğ sagu. Dogi nalu ti sën su mehöti rağ wirek rë geyö nahën nare, lob melu kwevelekin begweli nom. ³Genabë mehöti bare gelë meluu, bedoğ tepëğ vu meluu nabë, ‘Melu nevonğ va saga?’ og melu nanër nah vu nabë, ‘Mehöböp bë jağ mena!’ lob mëm rëğ gevonğ nam pevis.” Nër vu luho nebë saga, log vonğ luho ya. ⁴Luho deya lob detöğ vu dogi nalu yoh vu sën nër lo. Deseyu meloğ nare aggatavi benare rangah loğ aggata böp, lom luho dekevelekin. ⁵Galam vare denelë luho, lob deloğ tepëğ vu luho bë, “Melu gwevonğ va vu dogi nalu saga sën melu nekwevelekin-ë?” ⁶Rëğ luho denër Yesu aye vu sir, lom mëm delëin dogi ya vu luho. ⁷Lob luho deli dogi nalu yah verup vu Yesu, log delah hir röprüp rağ demi, log mëm Yesu rağ ya nedo. ⁸Lob alam ngahisekë dekah hir tob medevah loğ aggata, gesir vahi deneserög medeneya aggata vahi vahi medenesap kapah medenevah aggatata ving, geYesu nerağ dogi meneggök. ⁹Lob alam sën denemuğın gesën denetamuin yi lo denepisek in medenetahi bë, “Hosana!

Anutu gevonğ semusemu vu mehö sën neyam los Mehöböp niwëëk.

¹⁰Anutu semu hil kenud Davit yi buk sënë, sën vonğın nom berup vu hil gökin. Om hil gaço Anutu arë jağ na vavunë!”

¹¹Lob Yesu ya metöğ ya Yerusalem beloğ ya Anutu yi dub-vabuung-böp beğo loğ belë nğaa pin, loğ hes mala ggovek ya lom losho yi hur maluh nemadluho-bevidek-luu lo to deyah dobnë medeyah medeya Betania.

Yesu Terot Kele Pik*
(*Mt 21:18-19*)

¹²Heng to lob sir vu Betania medeyam lom diikahë, ¹³lob nelë kele pik* ti nare adingnë geris ngahisekë rot, lob ya dus in bë sero anon. Ya deverup vu lom lë rëğ ris meris ganon ma, in yi buk nahën gesu nesis anon rë. ¹⁴Lob nër vu kele bë, “Su rëğ gengis anom bemehönon dega gök nahin rë!” Geyi hur maluh vare denenğo nebë sënë.

Yesu Tii Alam Sën Denebağo Nğaa Loğ Dub-vabuung-böp Lo
(*Mt 21:12-17; Lk 19:45-48; Jn 2:13-22*)

¹⁵Yah deverup Yerusalem, lob loğ yah Anutu yi dub-vabuung-böp gökin, lob tii alam sën denevonğ huk bağosën loğ lo. Log keyovekin

alam sën denepkwë* monë lo hir tevor, los alam sën denetung nuung in bë alam debaço bedebesi natu hir seriveng lo hir sëa. ¹⁶Log nërin mehönon pin bë su degeço hir ngaa medenah medenom nabë aggata dok dub vabuung. ¹⁷Log nër vu sir bë, “Ğağek neggëp loğ Anutu-yi-ğapiya nebë:

‘Sa begganğ og rëğ denanër nabë begganğ-jom-raksën-yi in mehönon vu dob pin denajom jağ dok.’

Rëğ ham vonğ beyah tu alam hodeğ bej waak vunsën rak.”

¹⁸Lob alam-deneço-seriveng hir ggev losho alam-horek-yi sën denço bë Yesu nër ğağek nebë sënë lob desero aggata in bë dengis yi menadiik. In deneggöneng in yi, in alam pin avij netök in yi ğağek bemedo denenço.

¹⁹Nebë saga lob hes luğ ya lob devuu Yerusalem ya gedeyah.

Yesu Nër Ğağek Rağ Kele Pik* Meransën

(Mt 21:20-22)

²⁰Lob monbuk loğ yom deverup, loğ delë kele pik* sënë bë meran ya. Ris meran geğeğa gilin gebebov ya. ²¹Lob Pita kwa vo Yesu yi ğağek menër vu bë, “Tatovaha! Gwelé! Kele pik* sën ğeterot lo meran bebebov ya!” ²²Loğ Yesu nër yah vu sir bë, “Ham gwevonğ geving Anutu! ²³Sa nanër vu ham yönon nabë: Bë mehöti nanër vu kedu sënë nabë, ‘Kwedi gwetë hong duk na loo vuheng!’ gesu medo ayo luu luu rë, gağ gevonğ geving nabë yi ğağek sënë rëğ anon jağ, og rëğ anon jağ. ²⁴Om sa nanër vu ham nabë: Ngaa sën ğenejom rağ megenekwetağ in vu Anutu lo, og gwevonğ geving yi nabë rëğ gweço anon, og rëğ bo vu hong yönon.

²⁵Log nabë ham bare najom jağ na vu Anutu, rëğ ham ahëmin sengën neggëp vu mehö la, beham kwamin nevo nebë devonğ ngaa nipaya vu ham, og ham dahun hir ngaa nipaya sën lo na benama na verök yi, geham su kwamin bo gök nahin. Ham gwevonğ nabë saga, og mëm ham Amamin sën nedo yağek lo rëğ dahun ham hömin ngaa nipaya na geving. ²⁶[Gağ nabë ham su dahun hir ngaa nipaya na rë, og ham Amamin sën nedo yağek lo su rëğ dahun ham ngaa nipaya na rë, gağ yö rëğ gëp vu ham.]”

Deloğ Tepëğ Bë Re Vo Arë Böp Los Niwëek Vu Yesu

(Mt 21:23-27; Lk 20:1-8)

²⁷Lob ya detök yah Yerusalem lob neço loğ Anutu yi dub-vabuung-böp lo ggökin, lob alam-deneço-seriveng hir ggev, galam-horek-yi los alam teta detök vu yi. ²⁸Lob deloğ tepëğ vu yi bë, “Re vo niwëek vu hong benër bë gwevonğ huk nabë sënë? Re ggooin hong rağ-a?”

²⁹Loğ Yesu nër yah vu sir bë, “Kë, om sa bë dok tepëğ in ğağek ti nöğ vu ham rë, loğ nabë ham nanër nom, og mëm sëğ nanër mehö sën ggooin sa rağ in bë sa ğevonğ huk agi nöğ vu ham. ³⁰Ham nanër ğağek sënë vu

sa rë nabë: Jon neripek alam, og yam vu yağek, ma, sepa loğ mehönön vu dob kwaj?” ³¹Lom yö yah denesap sir rağ medenenër vu sir nebë, “Bë hil nanër nabë yam vu yağek, og rëğ doğ tepëğ nom nabë, ‘Rëğ nebë va sën ham su vonğ ving yi rë-ë?’” ³²Log nabë hil nanër nabë sepa loğ mehönön vu dob kwaj...” Rëğ su yoh vu bë denanër gağek sënë rë, in deneggöneng in alam sën vare denengo lo bë rëğ dengis sir. In alam pin kwaj nevo Jon bë yi mehö-nenër-gağek-rangahsën ti yönon.

³³Lom denër yah vu Yesu bë, “He duğin degwa-o!” Loğ Yesu nër yah vu sir bë, “Nebë saga, om sa su rëğ nanër mehö sën ggooin sa rağ lo vu ham rë!”

Yesu Peggirin Gağek Rağ Alam Nij Paya Deneğın Huk Wain
(Mt 21:33-46; Lk 20:9-19)

12 ¹Lob Yesu nër gağek peğgirinsën ti vu sir bë, “Mehöti varoh huk wain ti, gejegelin gelöng netu heek, log semu nyëğ ti in napip wain anon doğ. Log lev begganğ ading ti sën debare jağ medemalajın wain lo. Loğ tum vo huk sënë loğ ya mehö la nemaj in bë degeğın, loğ mëm anon vahi natu yi yi gevahi natu hej. Ggovek log tah yi ya meya nyëğ ading ti meya nedo. ²Gebuk sën wain anon nemoneğ lo dus rağ, lob huk ala sënë nevonğ yi hur ti ya vu mehönön sën deneğın huk lo, in bë geğo yi wain anon vahi. ³Rëğ dejom yi ahon medeveek yi gedevonğ yi yah meya nema meris. ⁴Loğ huk wain ala lo vonğ yi hur ngwë yah ggökin, loğ desis yu rağ begö, bedevonğ paya vu yi rot. ⁵Lom yiğ vonğ hur ngwë ya, loğ desis yi mediik ya; genevonğ yi hur ngahisekë deya ggök ggökin nebë saga, lob deneveek vahi, gedenesis vahi medenediik. ⁶Nebë saga lob yi hur pin maya geyik nalu perurek timu sën ahë neving yi rot lo nahën nedo ving yi. Lom kwa vo nebë, ‘Sa naluğ sënë, om rëğ degurek babu!’ lom vonğ yi ya rağ neggëp hus. ⁷Rëğ alam sën deneğın yi huk lo, yö denër vu sir nebë, ‘Mehö sënë rëğ doğ nah ama ben beğeko yi ngaa pin, om ham-o! Hil angis yi menadiik gehuk sënë natu hil ngaa!’ ⁸Lom dejom yi ahon medesis mediik, log detë yah dobnë.

⁹Nebë saga, om huk wain ala sënë mağ rëğ gevonğ nabë va vu sir-a? Rëğ na bekevoh alam sën deneğın yi huk lo bemaalaj nama na veröğ yi, log mëm gevonğ huk sënë vu alam mewis la medegeğın. ¹⁰Ma mağ ham su tevin gağek sën neggëp loğ Anutu-yi-ğapiya lo rë? Nebë:

‘Alam sën denelev begganğ lo nij lëlin gelöng ti sënë.

Rëğ mu sënë netu gelöng niwëek begganğ nyëketu yi.

¹¹ Mehöböp vonğ sënë

lom he halë bë nivesa rot!’ ”

¹²Lob alam Yuda hir ggev derak ni bë nenër gağek peğgirinsën rağ sir, lom devonğ in bë denaduu yi na karabus, rëğ deggöneng in alam ngahisekë sën denedo lo, lom devuu yi gedeyah medeya.

Yesu Vonḡ Ġaḡek Raḡ Alam Rom Hir Mehö-los-bengö Sisar*

Yi Monë-takës-yi

(Mt 22:15-22; Lk 20:20-26)

¹³Lob devonḡ Parisai* la losho Herot* yi alam la to deya vu Yesu in bē deseggi yi, in bē nabē nanēr ḡaḡek ti paya, og denajom yi ahon nabē sēn mehōnon denesis soḡ loḡ lek lo. ¹⁴Ya deto vu yi lom deloḡ tepēḡ vu bē, “Tatovaha! He raḡ nim bē hong mehō niröp, gesu ḡenehōneng in mehōnon meḡenēr ḡaḡek yah nenga rē! Gesu ḡenehōneng in alam malaj rē, gaḡ ḡenenēr ḡaḡek neggēp ti vu alam meris gevu alam los arēj ving, log ḡenatateḡin Anutu yi ḡaḡek vu alam los anon mu. Om ḡenanēr vu he rē nabē hil ḡetē takēs na vu alam Rom hir mehō-los-bengö Sisar* ma nama? Hil rēḡ ḡetunḡ ma hil su rēḡ ḡetunḡ rē?” ¹⁵Rēḡ Yesu raḡ nij bē kwaj luu, lom nēr vu sir bē, “Ham neseggi sa in va? Ham gweḡo monē ḡahis ti nam sa ḡalē rē!”

¹⁶Lom deḡo ti ya vu, loḡ loḡ tepēḡ vu sir bē, “Re ḡenu los arē sēn raḡ neggēp agi?” Rēḡ bē, “Sisar*!” ¹⁷Lom Yesu nēr vu sir bē, “Om ham gwevonḡ Sisar* yi nḡaa nah vu Sisar*, log Anutu yi nḡaa og ham bo nah vu Anutu!” Lob tum delēḡ rot gavij netōḡ in nēr ḡaḡek sēnē los kwa.

Hil Medo Malad-Tumsēn Nabē Va?

(Mt 22:23-33; Lk 20:27-40)

¹⁸Alam Sadukai* denenēr bē alam-diiḡsēn og su rēḡ deḡedi jaḡ nah rē. Lob sir la deya vu Yesu medeloḡ tepēḡ vu yi bē, ¹⁹“Tatovaha! Moses kevu horek sēnē vu hil meneggēp bē, ‘Bē mehōti ari ti nadiiḡ geyi alov nedo, rēḡ mu luho su deḡo naluj rē, og mēm ari geḡo yi alov natu venē meluho degeḡo naluj vu ari sēn diiḡ lo’. ²⁰Lob hur maḡēm ti losho ari lo, sir nemadvahi-bevidek-luu denedo, lob arij aḡuu ḡo avēh, ²¹loḡ diiḡ geluho su deḡo naluj rē. Lom tum ari amon ḡo yi alov, rēḡ luho su deḡo naluj rē, log amon diiḡ ving. Log gwee nebē saga, ḡo alov rēḡ diiḡ geluho naluj ma. Beyiḡ sir pin devonḡ nebē sēnē metōḡ ya arij meggi, gesir pin naluj ma. ²²Log avēh sēnē diiḡ raḡ neggēp hus. ²³Om ḡenanēr nabē najeeng sēn mehōnon diiḡsēn deḡedi jaḡ nah lo, og avēh sēnē rēḡ natu arij ti tena venē? In sir pin deḡo avēh timu saga netu venēj.”

²⁴Loḡ Yesu nēr yah vu sir bē, “Ham duḡin Anutu yi ḡaḡek sēn neggēp loḡ yi ḡapiya lo, geham duḡin Anutu niwēēḡ ving. ²⁵Vu Buk-tamusēn sēn mehōnon diiḡsēn deḡedi jaḡ nah lo, og maluh su rēḡ degeḡo avēh rē, gavēh su rēḡ deḡaḡ maluh rē. Gaḡ rēḡ demedo nabē angēr lo vu yaḡek. ²⁶ḡaḡek sēn mehōnon diiḡsēn deḡedi jaḡ nah lo, maḡ ham su tevin ḡapiya sēn Moses kevu lo rē? Sēn nengwah medo netum loḡ ḡele yu dabun ti log Anutu nēr vu Moses bē, ‘Sa Abraham yi Anutu sa, ḡIsaak yi Anutu sa, geYakop yi Anutu sa!’ ²⁷Nabē alam-diiḡsēn denadiiḡ bemalaj

nama na verok yi, og su yoh vu bë nanër nabë lööho hir Anutu yi rë. Gağ lööho denedo malaj-tumsën, in Anutu og alam malaj vesa los malaj-tumsën hir Anutu yi. Rëğ ham nekwetul loğ.”

Horek Böp Sën Kesuu

(Mt 22:34-40)

²⁸Lob alam-horek-yi ti verup menço bë denesap sir nebë sënë, lob nenço bë Yesu nër gağek los kwa vu sir lom loğ tepëğ vu yi bë, “Horek ti tena sën kesuu horek vahi pin-a?” ²⁹Loğ Yesu nër yah bë, “Horek sën kesuu lo nebë: Hong Israel! Gwengö rë! Anutu sën hil Mehöböp lo, yik Mehöböp perurek timu, ³⁰om ahëm geving Mehöböp hong Anutu los ayom dahis. Kenum natu yi ngaa, gekwam los dahis na vu yi timu, gahëm geving yi los nim wëek pin. ³¹Lob horek böp ngwë sën netu luu nebë: Ahëm geving alam sën denedo dus vu hong nabë sën ngo ahëm neving hong lo. Behorek ngwë su kesuu horek luu sënë rë!”

³²Loğ mehö-horek-yi sënë nër yah vu yi bë, “Genër niröp, tatovaha! Genër yonon nebë Anutu yö timu, gAnutu ngwë su nedo rë. ³³Log bë hil ahëd geving yi los ayod dahis gehil kwad los dahis na vu yi timu, gehil ahëd geving yi los nid wëek, log hil ahëd geving alam sën denedo dus vu hil lo nabë sën hil ngo ahëd neving hil, og mëm ngaa sënë kesuu seriveng sën hil nehetung medenevesi vu Anutu lo los seriveng vahi pin.”

³⁴Lom Yesu ngo bë mehö sënë nër gağek los kwa lom nër vu bë, “Su genedo ading in Anutu-yi-nyëğ rë!” Lob tum alam pin deggöneng in sir gesu deloğ tepëğ yah vu Yesu in gağek ngwë rë.

Yesu Loğ Tepëğ In Davit Nalu

(Mt 22:41-46; Lk 20:41-44)

³⁵Loğ tum Yesu medo nenër gağek vu mehönon loğ Anutu yi dub-vabuung-böp, loğ loğ tepëğ bë, “Nebë va sën alam-horek-yi denenër Mehö sën Anutu ggooin rağ in bë geço hil nah lo bë degwa vu Davit*-ë?” ³⁶Anon Vabuung vo kwa vu Davit menër bë:

‘Mehöböp nër vu sa Mehöböp nebë,
“Gemedo sa nemağ vesa gevu tamusën
og sëk getung alam sën denelë hong paya lo
dedoğ na vaham gebinë!” ’

³⁷Yi degwa vu Davit*, loğ nebë tena sën Davit nër yi bë yi Mehöböp-ë?” Lob alam ngahiseğë rot denengö yi gağek bekwaj vesa.

Yesu Nër Alam Horek Yi

(Mt 23:1-36; Lk 11:37-54; 20:45-47)

³⁸Lob lev horek vu sir bë, “Ham gweğin ham in alam-horek-yi. In ahëj neving bë dejöp tob ading nivesa vesa, log ahëj neving bë alam

debengwëng vu sir bedegeko arëj jaḵ doḵ alam tabaḵ, ³⁹gahëj neving bë demedo lël mala doḵ dub-supinsën-yi los jaḵ na dega nos namuḡin gëp nyëg-nos-böp-yi. ⁴⁰Alam sënë su kwaj nevonḡin avëh alov rë, gaḵ deneggodeḵ hir nḡaa, log denejom raḵ hus ading meris mu raḵ alam malaj. Om nyëvewen rëḵ natöḵ vu sir mekesuu rot.”

Avëh Alov Ti Tunḡ Seriveng

(Lk 21:1-4)

⁴¹Log Yesu to nedo dus vu keröng sën denetunḡ monë seriveng loḵ vu Anutu lo, benelë alam sën denetunḡ lo. Lob lë mehönön los bengöj-ggoreksën nḡahiseḵë gedenetunḡ monë böpata loḵ ya keröng, ⁴²log avëh alov ti hen monë ma, lob yiḵ ḵo monë mahen ḵöḵ luu mu beto metunḡ luḵ ya ving. Monë ḵöḵ luu sënë yoh vu bë nah natu toea ti. ⁴³Lob Yesu supin yi hur maluh lo ya menër vu sir bë, “Sa nanër vu ham yönon nabë: Avëh alov ti sënë tunḡ seriveng böpata rot kesuu seriveng pin sën alam denetunḡ loḵ ya keröng-seriveng-yi lo. ⁴⁴Senër nebë sënë in sir mehönön los bengöj-ggoreksën behir nḡaa nḡahiseḵë nedo vu sir, gaḵ sën denetunḡ lo og yiḵ metes. Gaḵ avëh sënë og su hen vahi nedo rë, rëḵ yö keyoveḵin keröng ahë degwa raḵ metunḡ yi nḡaa pin tu seriveng gehen monë nos yi ma.”

Yesu Nër Bë Dub Vabuung Rëḵ Kevoh Na

(Mt 24:1-2; Lk 21:5-6)

13 ¹Yesu vu dub-vabuung-böp ayo meluḵ yom, lob yi hur maluh ti nër vu yi bë, “Gwelë, tatovaha! Delev dub sënë raḵ ḡelönḡ malanḡeri gedub böpata benivesa rot!” ²Lob Yesu nër vu bë, “Ḡëlë begganḡ böp böp sën delev raḵ ḡelönḡ agi? Su rëḵ degönengin ḡelönḡ ti gejaḵ medo ngwë vavunë rë. Gaḵ rëḵ dekevoh pin medegetë geto jeggin jeggin.”

Nivanë Nyëmuḡinsën

(Mt 24:3-14; Lk 21:7-19)

³Yesu ya nedo raḵ Ḵedu Ḵele-oliv, gAnutu yi dub-vabuung-böp nedo vahi yi, loḵ Pita losho Yakobus lu Jon gAndreas bedeya vu yi medeloḵ tepëḵ bë, ⁴“Ḡenanër vu he nabë nḡaa sën genër lo rëḵ anon jaḵ doḵ buk tena? Geva rëḵ tato vu he nabë nḡaa sënë vonḡin natöḵ nam-a?”

⁵Lob Yesu nër vu sir bë, “Ham gwëḡin ham in mehö la rëḵ detetuhin ham! ⁶Alam nḡahiseḵë rëḵ denam medenanër sarëḡ jaḵ nah sir nabë, ‘Mehö sën lo, yiḵ sa sënë!’ Lob rëḵ detetuhin alam nḡahiseḵë medenah vu sir.

⁷Log ham rëḵ gwengö begö bengö galam denanër jeggin jeggin nabë vonḡin berup, og ham su newamin jaḵ, in nḡaa nebë sënë yö rëḵ nam,

gaḵ Buk-tamusënek yö rëḵ nahën. ⁸Lob alam dob ngwë rëḵ dekedi belosho alam dob ngwë dengis sir, gemehö-los-bengö ngwë losho yi alam rëḵ dekedi belosho mehö-los-bengö ngwë losho yi alam dengis sir. Log jemapi rëḵ gee jaḵ dob la, gemeyip gevong mehönön vu dob la. Ngaa sënë nebë nivanë sën avëh denevimeng in degeḵo naluj lo. ⁹Om ham gweḡin ham nivesa. In rëḵ degetung ham doḵ na kaunsor lo nemaj, gedebeek ham doḵ dub-supinsën-yi, geham rëḵ bare kiap böp losho alam-los-bengöj böp malaj in sa alam ham, lob ham nanër sa rangah vu sir, ¹⁰geham nanër Bengö Nivesa rangah na menoh vu mehönön pin sën denedo dob-ë namuḡin rë, loḵ mëm buk govek na.

¹¹Lob bë denaduu ham medegeli ham na ḵarabus medegevong ham bare kot, og ham su newamin jaḵ pevis nabë, ‘Sëḵ nanër nabë va?’ Ma! Gaḵ doḵ buk saga ham rëḵ nanër noh vu ḡaḡek sën Anutu yö rëḵ gevong vu ham lo. In ham su ngo rëḵ kwamin bo ḡaḡek sënë benanër rë, gaḵ Anon Vabuung yö rëḵ gevong ḡaḡek sënë vu ham beham nanër. ¹²Lob alam rëḵ degevong arij lo doḵ na alam-begö-yi nemaj medengis sir medenadiik, log amaj rëḵ degevong naluj nabë, gehurmahen rëḵ degevong amaj los ataj doḵ na hir alam-begö-yi nemaj medengis sir nadiik, log alam pin rëḵ ahëj sengën vu ham in sa alam ham. ¹³Log mehönön sën denajom sa ahon medemedo los nij wëëḵ rot menatök na buk sën denadiik lo, og rëḵ Anutu geḵo sir nah vu yi.”

Yesu Nër Bë Nivanë Böpata Rot Rëḵ Berup

(Mt 24:15-28; Lk 21:20-24)

¹⁴“Lob bë ham gwelë ngaa vabuung degwa nipaya bare doḵ nyëḡ ti sën su yoh vu bë bare doḵ rë lo begevong paya vu, og alam sën denedo distrik Yudea lo debeya medena ḵedu pevis. (Bë mehöti natevin ḵapiya sënë, og yö kwa bo ḡaḡek sënë mejaḵ ni rë!). ¹⁵Bë mehöti jaḵ na sewah jaḵ yi begganḡ yu tamangсэн vavunë megeḵo ayöong doḵ buk saga, og su rëḵ doḵ nah geḵo yi ḵupeḵ lu ngaa doḵ begganḡ ayo rë, gaḵ rëḵ beya mena pevis. ¹⁶Log bë mehöti na medo huk anon, og su rëḵ pekwë menah begganḡ in geḵo yi röprüp ayöong yi lu ngaa rë, gaḵ rëḵ beya mena pevis! ¹⁷Log gëpin avëh sën naluj nare loḵ ayoj lo, gesir sën nahën denevo rur vu naluj lo doḵ buk saga. ¹⁸Om ham najom jaḵ nabë ngaa sënë su natök vu ham doḵ kwev-ayöong-nikul-yi. ¹⁹Yönön, doḵ buk saga og rëḵ maggin böpata rot. Maggin nebë sënë su neggëp wirek vu buk sën Anutu tung ngaa pin lo rë, rot beberup gwëbeng sagi. Log su rëḵ maggin nabë sënë berup vu dob sënë gökin nah vu tamusën rë. ²⁰Lob nabë Mehöböp su kwa bo nabë bepul buk saga dus rë, og mehöti su rëḵ medo vesa rë. Rëḵ mu kwa nevo yi alam sën ggooin sir raḵ lo, om rëḵ bepul buk los maggin saga dus.

²¹Doḵ buk saga nabë mehö ngwë nanër vu ham nabë, ‘Ham lë! Yiḵ Kerisi* sënë!’ ma nanër nabë, ‘Gwelë! Yi saga!’ og ham su gwevong geving

hir gägek. ²²In Kerisi-kuungsën la los alam denenër gägek kuungsën rangah la yö rëk dekedi bedegevong huk los niwëek aggagga, gedegevong nгаа böp böp, lob nabë deyoh vu og rëk degeko alam sën Anutu ggooin sir rak lo nah vu sir. Rëk mu su deyoh vu rë.”

Yesu Nër Bë Mehönon Nalu Rëk Nom Dob

(Mt 24:29-31; Lk 21:25-28)

²³“Om ham gwegin ham. Senër gägek sënë pin mugin vu ham in bë ham jak ni bekwamin bo. ²⁴Nгаа maggin saga govek na rë, loḵ mëm ‘hes malakenu doḵ

gekwev su rëk natum rë,

²⁵gebetuheng rëk geto in yaḡek,

genḡaa los niwëek pin vu yaḡek rëk desasukin sir.’

²⁶Lom doḵ buk saga rëk degelë Mehönon Nalu medo doḵ beggob ayo menom los niwëek böpata gevunek vunek yaḡek yi. ²⁷Lob rëk gevong beyi angër dena dengupin yi alam sën ggooin sir rak tu yi alam lo noh vu nyëḡ pin. Vu dob vuheng atov mena menoh vu dob nenga lubeluu.”

Yesu Tatekin Gägek Rak Go*

(Mt 24:32-35; Lk 21:29-33)

²⁸“Ham kwamin bo jak go* rë. Bë purpur berup ngu, og ham neraḵ ni bë go* vongin nabung beham dev jak na jök. ²⁹Om nabë ham gwelë nгаа pin sënë anon jak, og mëm ham jak ni nabë Mehönon Nalu yam dus rak benare aggata avi. ³⁰Sa nanër vu ham yönon nabë: Mehönon pin su rëk malaj nama na verök yi rë, log nгаа pin sën agi rëk anon jak. ³¹Yaḡek los dob rëk mala nama, gaḵ mu sa gägek su rëk mala nama na rë, yö rëk gëp degwata.”

Yesu Nër Bë Su Mehöti Rak Yi Buk Ni Rë

(Mt 24:36-44; Lk 17:26-30, 34-36)

³²“Rëk mu nгаа sënë yi buk gehes mala, og mehönon pin duḡin. Angër vu yaḡek duḡin, geNalu duḡin ving. Gaḵ Ama yö timu rak ni. ³³Om ham gwegin ham, bemalamin medo natum, in ham duḡin buk sën rëk nam natök vu ham lo. ³⁴Gägek sënë nebë mehöti kedi rak beya nyëḡ ading ti, log nër vu yi hur bë degegin yi nгаа pin, log ya rak. Vong huk ggelek yoh vu sir ti ti genër vu mehö sën negin veluung avi lo bë bare gegin nivesa, gesu gëp. ³⁵Lob rëk ham nabë. Ham medo malamin natum in ham duḡin buk sën beggang ala rëk nom lo. Rëk nom geto raggita, ma buk vuheng, ma sën kökrëeh nahën nesu lo, ma nyëḡ hengsën. ³⁶In rëk nom pevis menatök vu ham geham gwëp. ³⁷Gägek sën senër vu ham agi, og yiḵ senër vu alam pin bë ham medo malamin natum!”

Ggev Desap Sir Raḵ Bë Dengis Yesu

(Mt 26:1-5; Lk 22:1-2; Jn 11:45-53)

14 ¹Lob yik buk luu mu nahën in bë alam Yuda hir buk-vabuung-ggöksën-yi sën denegga brët sën yüst* nema in lo. Lob alam-deneḵo-seriveng hir ggev losho alam-horek-yi denesero aggata rot in bë denadëgek medenajom yi ahon. Denevonḡ in bë denaduu yi gedengis menadiik. ²Loḵ denër bë, “Hil su ḡevonḡ doḵ alam sën denegga nos böp agi malaj, in rëḵ dedun böpata.”

Avëh Ti Rikin Marasin Raḵ Yesu Vu Betania

(Mt 26:6-13; Jn 12:1-8)

³Log Yesu ya verup Betania benedo mehö seuuḵnyë Simon ben. Denedo bemedo denegga nos, loḵ avëh ti ḵo buayo ti beya begganḡ ayo vu sir. Dero buayo sënë raḵ ḡelönḡ alabasta* gewël reggu nivesa loḵ nare. Wël nart sënë sën denerikin raḵ heljënḡ beyi monë böpata rot, rëḵ avëh saga ḵo meloḵ ya vu beberöp buayo raḵ gekeseh raḵ Yesu yu. ⁴Rëḵ alam la sën denedo ving sir lo ahëj sengën meyö denër vu sir bë, “Nevasap wël nivesa sënë in va? ⁵Gaḵ nabë mëm mehöti baḡo wël sagi jaḵ K300 vu hil og mëm, in hil adoḵ vu alam-ḵupeḵ-masën jaḵ!” Gedenër avëh saga rot. ⁶Rëḵ Yesu nër vu sir bë, “Gëpin! Ham su nanër yi! Yö semu sa raḵ nḡaa nivesa. ⁷Gaḵ alam-ḵupeḵ-masën og rëḵ demedo noh vu buk geving ham gesu rëḵ nama na rë, lob bë ham kwamin bo nabë ham doḵ vu sir, og mëm ham yoh vu. Gaḵ saḵ su rëḵ medo geving ham hus ading rë. ⁸Huk sënë yoh vu avëh sënë bë gevonḡ. Rikin marasin sënë raḵ sa vorot in gero sa naviḡ namuḡin in sëḵ nadiik mededev sa. ⁹Gesa nanër vu ham yönon nabë: Rëḵ denanër Bengö Nivesa ranḡah na menoh vu dob pin bedenanër nḡaa sën avëh vonḡ vu sa agi geving, in alam pin degenḡo mekwaj bo.”

Yudas Nër Ḡaḡek Ya Nare Vorot Bë Rëḵ Gevonḡ Yesu Doḵ Na

Alam Yuda Nemaj

(Mt 26:14-16; Lk 22:3-6)

¹⁰Lob Yudas Iskariot sën sir nemadluho-bevidek-luu lo ti ya vu alam-deneḵo-seriveng hir ggev in bë nanër Yesu ranḡah begevonḡ doḵ na nemaj. ¹¹Denḡo yi ḡaḡek sënë, lob ahëj nivesa medenër bë rëḵ debaḡo yi, lom mëm Yudas kwa nesero buk los aggata sën bë gevonḡ Yesu doḵ na nemaj lo.

Yesu Losho Yi Hur Maluh Degga Nos Buk-ggöksën-yi*

(Mt 26:17-25; Lk 22:7-14, 21-23; Jn 13:21-30)

¹²Log buk vabuung sën alam Yuda denegga brët sën yüst* nema in lo yi buk muḡinsën verup ggovek ya. Yik buk sën denesis sipsip nalu

ggöksën-yi loḵ lo sënë, lob Yesu yi hur maluh ya deloḵ tepëḵ vu yi bē, “He na ġero nyëḡ vu tena in ġegwa nos los reggu ggöksën-yi dok-a?”
 13 Lob vonḡ yi hur maluh luu ya genër vu luho bē, “Melu doḵ na nyëḡ böp Yerusalem, og mëm melu rëḵ natöḵ vu mehöti genakud bël doḵ dëḡ ti, lom melu tamuin mena. 14 Lob jaḵ na begganḡ ti, og melu nanër vu begganḡ saga ala nabë, ‘Tatovaha nër bē, “Sa begganḡ ayo vatëveḵ yi tena in sa los sa hur maluh lo aḡa nos los reggu ggöksën-yi dok-a?”’
 15 Loḵ rëḵ tato ayo böp ti sën detonḡin medero ggovek ggëp vavunë lo vu meluu, lom melu gwero nos los reggu vu hil doḵ saga.” 16 Nër vu luho nebë saga, log luho deya raḵ medeloḵ ya Yerusalem meya detöḵ vu nḡaa pin yoh vu sën nër lo, lob mëm luho dero nos los reggu ggöksën-yi loḵ begganḡ ayo ti saga.

17 Ggovek, log sehuksën lob Yesu loشو yi hur maluh nemadluho-bevidek-luu lo verup deya begganḡ ti saga. 18 Lob nahën denegga nos los reggu, loḵ Yesu nër vu sir bē, “Sa nanër vu ham yönon nabë ham sën newa nos ving sa aḡi ti rëḵ gevonḡ sa doḵ na alam sën denelë sa paya lo nemaj.” 19 Lom ayoj maggin mesir ti ti deneloḵ tepëḵ in yi mesepa loḵ bē, “Maḵ sa?” 20 Loḵ nër yah vu sir bē, “Yiḵ ham nemadluho-bevidek-luu sënë ti. Ham sën hil nedaḡoo brët loḵ ḡabum aḡi lo ti. 21 Mehönon Nalu rëḵ nadiiḵ nabë sën dekevu meneggëp loḵ Anutu-yi-ḵapiya wirek lo, rëḵ mu ḡëp in mehöti sën rëḵ nanër Mehönon Nalu ranḡah vu alam bedengis yi lo. Ko nabë ata su ḡeḵo yi-ḵa?”

Yesu Vo Pasa Mewis Vu Yi Hur Nyë Muḡinsën

(Mt 26:26-30; Lk 22:15-20; 1 Kr 11:23-25)

22 Nahën medo denegga nos, loḵ Yesu ḵo brët raḵ ḡejom raḵ in los ahë nivesa ya vu Anutu. Log debu bevo ggelek yoh vu sir genër bē, “Ham gwëḵo nöḵ gwa! Sa reggos sënë!”

23 Log ḵo wain kap ti raḵ, ḡejom raḵ in los ahë nivesa ya vu Anutu, log vo vu sir pin medenum. 24 Log nër vu sir bē, “Sa ḵöḵ sënë, sën sa ḵesh loḵ yah mehönon nḡahiseḵë in bē tato nabë ḡaḡek mewis sën sejoo in doḵ vu sir lo rëḵ anon jaḵ. 25 Sa nanër vu ham yönon nabë sa su rëḵ nanum wain nabë sënë gökin nah rë, rot bena berup doḵ buk sën sëḵ nanum wain agga ngwë doḵ Anutu-yi-nyëḡ.”

26 Ggovek log devonḡ raro ti, log to deyah dobnë medeyah Ḵedu Kele-oliv.

Yesu Nër Bë Pita Rëḵ Dah Yi Vun

(Mt 26:31-35; Lk 22:31-34; Jn 13:36-38)

27 Deya raḵ lob Yesu nër vu sir bē, “Ham pin rëḵ gwëvu sa ḡeham beya mena. In dekevu wirek meneggëp loḵ Anutu-yi-ḵapiya nebë: ‘Sa Anutu, sëḵ ngis sipsip alaj

log sipsip lo degevuu talë medena jeggin jeggin.’
 28 Om rëḵ nabë saga, loḵ sëḵ ḵedi jaḵ nah gökin, lob sëḵ namuḡin mena distrik Galilea, loḵ ham rëḵ tamuin sa.” 29 Lom Pita nër yah bë, “Sir pin sënë og maḵ rëḵ degevuu hong gedebeya medena, gaḵ saḵ su rëḵ ḡevong nabë sënë rë!” 30 Lob Yesu nër yah vu yi bë, “Sa nanër vu hong yönon nabë pehi sënë og köḵrëeh su rëḵ ngu beron luu rë, log rëḵ ḡedah sa vun beron löö!” 31 Loḵ Pita nër niwëek bë, “Seyoh vu bë sëḵ nadiiḵ geving hong, gaḵ sesu rëḵ dah hong vun rë, gerëḵ nama veröḵ yi!” Lob yiḵ sir pin denër nebë sënë.

Yesu Jom Raḵ Loḵ Huk Ti Gḡëp Getsemane
(Mt 26:36-46; Lk 22:39-46)

32 Lob Yesu losho yi hur maluh ya deverup nyëḡ ti sën denenër arë nebë Getsemane lo, lob nër vu sir bë, “Ham medo sënë, gesena najom jaḵ rë!”
 33 Lob ḵo Pita geYakobus luho Jon medetah ya teka, loḵ ayo maggin rot gekwa ketuin yi. 34 Lob nër vu lööho bë, “Sayoḡ maggin rot vonḡin bë sa nadiiḵ, om melöö naḵöök medo sënë bemedo malamin natum beḡadu sa.” 35 Log tah teka, lob petev meneggëp dob, log jom raḵ meketaḡ bë yoh vu, og Anutu gevonḡ buk-maggin-yi sënë noh nenga in yi. 36 Lob nër bë, “Aba-e! nebë Amaḡ-e! ḡeyoh vu bë gwevonḡ nḡaa pin, om gweḵo nḡaa maggin sënë vër in sa. Rëḵ mu su ḡesepa doḵ sa ḡaḡek, gaḵ nḡo kwam!”
 37 Loḵ yah meya vu lööho melë gedeneḡḡëp yiing, lob nër vu Pita bë, “Simon, ḡëewëp-a? Su ḡeyoh vu bë medo malam natum dus ti rë? 38 Ham gweḡin ham, beham malamin natum geham najom jaḵ nabë nḡaa ti su kepë ham. Yönon, ham ayomin niyes raḵ, rëḵ mu navimin ni tebö!”
 39 Lob yah meya ketaḡ vu Anutu beron ngwë ggökin menër ḡaḡek timu nebë sën nër muḡin lo. 40 Loḵ yom to vu sir ggök yahin belë bë deneggëp yah, in malaj neggëp lo. Lom su deyoh vu bë denanër ḡaḡek ti nah vu yi rë.
 41 Lom nevong nebë saga netu beron löö, loḵ nër vu sir bë, “Ham nḡo nahën newëp geham su malamin netum rë? Maam yiḵ ggovek, in sa buk yam töḵ vu sa ggovek ya! Devo Mehönon Nalu loḵ ya alam nij paya lo nemaj yönon! 42 Om ham kwedi jaḵ mehil ana! Ham lë! Mehöti sën gevonḡ sa doḵ na nemaj lo yam dus raḵ!”

Yudas Nër Yesu Rangah Mededuu Yi
(Mt 26:47-56; Lk 22:47-53; Jn 18:3-12)

43 Yesu nahën medo nenër bë saga log Yudas verup. Yi sën sir nemadluho-bevidek-luu lo ti, lob ḵo alam yu böpata ti medeyam los paëp-yu-anil gebeḡo. Alam-deneḵo-seriveng hir ggev losho alam-horek-yi, galam teta devong sir yam. 44 Lob mehö sën bë tato yi rangah lo nër vu sir vorot bë, “Sëḵ tato Yesu vu ham nabë sënë: Nabë sa ḡemul* mehöti, og ham najom yi ahon beham gweḡin yi nivesa megweḵo mena.”

⁴⁵Lob Yudas ya verup sesor meya vu Yesu pevis menër bē, “Tatovaha!” log mul* yi. ⁴⁶Lob dejom yi ahon bededuu.

⁴⁷Lob alam sën denare ving Yesu lo ti dadii yi paëp-yu-anil vër in newis besap alam-deneḱo-seriveng hir ggev böp yi hur ti nenga ris vahi ya. ⁴⁸Lom Yesu loḱ tepëḱ vu sir bē, “Ham yam in bē sero mehō-begō-hodeḱ-yi, om sën ham ḱo paëp-yu-anil los begō meyam in bē najom ahon-ë? ⁴⁹Sa netateḱin ḱaḱek vu ham loḱ dub-vabuung-böp yoh vu buk, rëḱ ham su nejom sa ahon rë! Rëḱ maam Anutu yi ḱaḱek sën dekevu wirek meneggëp lo anon jaḱ rë!” ⁵⁰Lom yi hur maluh pin devuu yi gedeveya medeya.

Maḱëm Ti Veya Meya

⁵¹Loḱ hur maḱëm ti sepa Yesu meya. Bom yi loḱ tob meris ti gesepa, lom dejom loḱ tob in bē denajom yi ahon. ⁵²Rëḱ vuu tob loḱ nemaj geveya meya ahë töḱsën.

Yesu Nare Loḱ Kaonsor Mala

(Mt 26:57-68; Lk 22:54-55, 63-71; Jn 18:13-14, 19-24)

⁵³Log deḱo Yesu ya vu alam-deneḱo-seriveng hir ggev böp, geggev pin losho alam teta galam-horek-yi pin denesupin sir. ⁵⁴Lob Pita tamuin sir meneya, rëḱ nevun yi in sir meneyam ggëp ading, meya verup alam-deneḱo-seriveng hir ggev böp yi begganḱ beloḱ ya tete ayo menedo telig. Lob medo nevenguh nengwah ving ahëvavu sën denare medenemalajin nyëḱ lo.

⁵⁵Lob alam-deneḱo-seriveng hir ggev losho kaonsor pin denesero mehō la in bē denanër ḱaḱek jaḱ Yesu gemëm dengis yi menadiiḱ, rëḱ ma gesu detoḱ vu rë. ⁵⁶Alam nḱahiseḱë denenër ḱaḱek tetuhinsën raḱ yi, rëḱ ma gedenenër jeggin jeggin, gehir ḱaḱek su neggëp ti rë. ⁵⁷Gesir vahi kedi denër ḱaḱek tetuhinsën raḱ yi bē, ⁵⁸“He hanḱo bē yi sënë nër bē, ‘Sëḱ ḱevoh Anutu yi dub-vabuung-böp sën mehōnon delev raḱ nemaj lo na, loḱ buk natu löö lob sëḱ dev ngwë sën mehōnon su denelev raḱ nemaj rë lo bebare nah.’ ” ⁵⁹Rëḱ ma gehir ḱaḱek sën denër agi su neggëp ti ving rë.

⁶⁰Lob alam-deneḱo-seriveng hir ggev böp kedi nare loḱ sir vuheng atov geloḱ tepëḱ ya vu Yesu bē, “Su ḱënër ḱaḱek ti yom rë? Mehōnon sënë denenër ḱaḱek va sën raḱ hong-ë?” ⁶¹Rëḱ Yesu aye ma gesu nër ḱaḱek ti yah rë. Loḱ alam-deneḱo-seriveng hir ggev böp loḱ tepëḱ vu yi ggökin bē, “Hongḱ Kerisi* ma ma? Mehō sën hil nehaḱo arë raḱ lo nalu hong-a? Ḝenanër!”

⁶²Loḱ Yesu nër yah bē, “Yiḱ sa lo sënë! Lob ham rëḱ gwelë Mehōnon Nalu gemedo ḱëp Mehō Niwëëḱ nema vesa, gerëḱ jaḱ medo beggob vu yaḱek menom.” ⁶³Lob alam-deneḱo-seriveng hir ggev böp kweeḱ yi röpröp ading getahi bē, “Hil medo nesero mehōnon sën denanër ḱaḱek

jaḵ yi lo in va? ⁶⁴Ham ngo bë ḵo yi raḵ besevök Anutu? Om ham kwamin nevo bë?” Loḵ sir pin denër bë vonḡ paya om nadiiḵ.

⁶⁵Lob depesuv nyěj ḵos raḵ yi gedevaku tob ggërin mala gedepëeng yi gedeloḵ tepëḵ in bë, “Re sis hong-a? Genanër!” Lob ahëvavu sën denegin yi lo depetap yi ving.

Pita Lah Yesu Vun

(Mt 26:69-75; Lk 22:56-62; Jn 18:15-18, 25-27)

⁶⁶Log Pita nahën nedo raḵ telig, log alam-deneḵo-seriveng hir ggev böp yi hur avëh ti yam to vu sir ⁶⁷belë bë Pita medo nevenguh nengwah, lob gët yi pangsen genër bë, “Hong sënëḵ melu Yesu Nasaret nesepa ham!” ⁶⁸Rëḵ lah yi vun bë, “Ma! Sa su raḵ ni rë! Sa duḡin hong ḡaḡek sënë.” Lob kedi raḵ meyah nare loḵ tete avi, log ḵōḵrëeh ti su. ⁶⁹Loḵ hur avëh ti sën lo lë yi ggökin genare loḵ tete avi, lom nër vu alam sën denare dus vu yi lo bë, “Mehö saga yiḵ sir ti saga!” ⁷⁰Rëḵ nër ggökin yah bë, “Ma!”

Lob nare teka rë, loḵ alam sën denaregu lo denër vu Pita ggökin bë, “Yönon rot! Yiḵ hir mehöti sën hong-ë! In hong Galilea ti!” ⁷¹Rëḵ Pita du ḡaḡek in yi benër niwëëḵ rot neggëp Anutu mala bë, “Yönon vavunë! Sa duḡin mehöti sën ham nenër agi! Bë sa ḡekuung jaḵ og Anutu ngis sa mesa nadiiḵ.” ⁷²Log pevis beḵōḵrëeh su netu beron luu, lob Pita kwa vo yah Yesu yi ḡaḡek sën nër lo bë, “Ḵōḵrëeh su rëḵ ngu beron luu rë, log rëḵ gedah sa vun beron löö.” Pita kwa vo lob kwa paya besu rot.

Yesu Nare Loḵ Kiap Böp Pilatus Mala

(Mt 27:1-2, 11-14; Lk 23:1-5; Jn 18:28-38)

15 ¹Monbuk anon lob alam-deneḵo-seriveng hir ggev losho alam teta, galam-horek-yi, geḵaunsor pin bedevengwëng raḵ Yesu, log mëm deduu yah meya devo loḵ ya Pilatus nema. ²Lob Pilatus loḵ tepëḵ vu yi bë, “Alam Yuda hir mehö-los-bengö hong-a?” Loḵ nër yah vu bë, “Genër ya meyoh vu!” ³Lob alam-deneḵo-seriveng hir ggev denër ḡaḡek ngahiseḵë raḵ yi. ⁴Lom Pilatus loḵ tepëḵ ggök yahin bë, “Su ḡenër ḡaḡek ti yom rë? Ḡengö bë denenër ḡaḡek ngahiseḵë raḵ hong-a?” ⁵Rëḵ Yesu su nenër ḡaḡek ti yah rë gema, lom Pilatus kwa ya ngahi rot.

Denër Bë Yesu Nadiiḵ

(Mt 27:15-26; Lk 23:13-25; Jn 18:39–19:16)

⁶Alam Yuda hir Buk-ggöksën-yi* lob hir aggata neggëp nebë sënë neyoh vu nḡebek pin bë Pilatus nelëëin ḵarabus ti ti vër. Bë detahi mehöti arë, og Pilatus nelëëin mehö timu saga neyah vu sir. ⁷Lob vu buk saga alam sën denesis beḡö vu gavman, gesir vahi sën denesis mehö la medenediḵ beya denedo ḵarabus lo, lob sir ti arë nebë Barabas. ⁸Lob alam yu böpata

verup deya vu Pilatus medeketağ vu bë, “Gwevonğ nabë sën ñenevonğ yoh vu ta lo!”⁹ Loğ Pilatus nër yah vu sir bë, “Ham vonğin bë sa kevelekin alam Yuda hir mehö-los-bengö sënë lo vër nök vu ham ma ma?”¹⁰ In rağ ni bë alam-deneço-seriveng hir ggev ahëj nevonğ medenelë Yesu paya, om sën devo yi loğ ya nema.¹¹ Rëğ alam-deneço-seriveng hir ggev deloğ alam pin ahëj bë denanër vu Pilatus bekevelekin Barabas vër.¹² Loğ Pilatus loğ tepëğ yah vu sir ggökin bë, “Log sëğ ñevonğ va vu mehö sënë, sën ham nenër yi bë alam Yuda hir mehö-los-bengö lo?”¹³ Rëğ detahi yah vu bë, “Ğengis yi jağ na kelepeko*!”¹⁴ Lom Pilatus loğ tepëğ vu sir bë, “In va? Mehö sënë vonğ va paya?” Rëğ pasang detahi ya niğlap bë, “Ğengis yi jağ na kelepeko*!”¹⁵ Lob mëm Pilatus nğo hir ğağek bevonğin bë alam ahëj nivesa jağ, lom kevelekin Barabas vër, ñevonğ Yesu ya in bë alam-begö-yi debeek yi, loğ mëm dengis yi jağ na kelepeko*.

Alam-begö-yi Denër Pelësën Rağ Yesu

(Mt 27:27-31; Jn 19:2-3)

¹⁶Lob alam-begö-yi vahi deço Yesu medeloğ ya Pilatus yi beggàng-ğağek-yi ayo ti (Rom ayej nebë Prëtoryam), log detahi alam-begö-yi vahi bedesupin sir ya ving.¹⁷ Lob deröp tob mala sağap ti loğ Yesu gedebuu aggis niggin ggin tahu alam-los-bengöj hir madub gedetunğ rağ yu.¹⁸ Log depelë yi gedesis nemaj vu gedenër bë, “Alam Yuda hir mehö-los-bengö hong, mehö böp los ñayeheng!”¹⁹ Log desis yu rağ atoheng ngesing gedepesuv nyëj kos rağ yi gedeyun lusej vu yi.²⁰ Denër pelësën rağ yi ggovek, log dekah tob mala sağap sën vër gederöp yö yi tob loğ yah, log deço yi yah meya dobnë in dengis yi jağ na kelepeko*.

Yesu Nare Rağ Kelepeko

(Mt 27:32-44; Lk 23:26-43; Jn 19:17-27)

²¹Deço medeya lob detök vu mehöti loğ aggata geverup. Simon vu Kurene, sën Aleksander lu Rupus amaj lo, verup in bë doğ na nyëğ böp Yerusalem, lob alam-begö-yi dejom yi ahon gedenër bë, “Kwerë kelepeko*!”

²²Lob deço Yesu medeya nyëğ ti sënë arë nebë Golgota (sënë nebë Nyëğ-yusekë).²³ Lob dekeseh mur* teka loğ ya wain medeggee loğ gedevu vu, rëğ nilëlin gesu num rë.²⁴ Lob desis yi rağ ya kelepeko*, log detë ñelöng mahen teka la in bë gooin sir ti ti jağ bedegeko yi tob.

²⁵Log 9 krök monbuk lob desis yi rağ ya kelepeko*.²⁶ Gedekevu yi ğağek sën mehönon denenër rağ yi lo rağ neggëp kelepeko* yu nebë: **ALAM YUDA HIR MEHÖ-LOS-BENGÖ SËNË!**²⁷ Log desis alam begö hodek luu rağ kelepeko* ving. Ngwë nare ggëp nema vesa gengwë nare ggëp nema kěj.²⁸ [Nebë saga lob Anutu yi ğağek wirek hen lo anon rağ, sën nebë: “Detevin yi ving alam nij paya sën denekeyëh horek lo.”]

²⁹Lob alam sën deneyah gedenevom lo, denenër pelë raḡ yi gedenevarah nemaj vu yi gedenenër bë, “Hongëḡ-o! Genër bë kwevoh Anutu yi dub-vabuung-böp na, geḡedev nah buk löö mu? ³⁰Om ngo ḡedok vu hong meḡeduk vu ḡelepeḡo* meḡenam!” ³¹Galam-deneḡo-seriveng hir ggev losho alam-horek-yi denenër pelë raḡ yi ving bedenener vu sir bë, “Nelok vu alam, gaḡ su yoh vu bë yö dok vu yi rë. ³²Nabë yi Kerisi, balam Israel hir mehö-los-bengö yönon, og gevuu ḡelepeḡo* geduk menam. Hil ḡalë nabë saga lok mëm hil ḡevong geving yi!” Gemehö luu sën desis luho nare raḡ ḡelepeḡo* vahi vahi lo denepelë yi ving.

Yesu Diik

(Mt 27:45-56; Lk 23:44-49; Jn 19:28-30)

³³Log hes vuheng raḡ, lok malakenu lok beyoh vu dob pin beyam to 3 krök sheuksën. ³⁴Lob 3 krök sheuksën lob mëm Yesu nḡeek böpata bë, “*Eloi, Eloi, lama sabaktani!*” —sënë degwa nebë: “*Sa Anutu! Sa Anutu! Nebë va sën ḡevuu sa ya-ë?*” ³⁵Lob alam sën denare dus vu yi lo vahi dengo lob denër bë, “Ham ngo! Netahi Elia!” ³⁶Lok mehöti tup meḡo ngaa ayo sovinsën sën nedo lok loo lo ti bedaḡoo lok wain ahëḡgin sën arë nebë vinegga lo, geduu raḡ ḡagwëḡ gevo ya verup lok Yesu avi in bë sesuvin, lok mehö sënë nër bë, “Ham naḡööḡ! Hil ḡalë rë nabë Elia rëḡ nam geḡo yi vër in ḡelepeḡo* ma rëḡ nama!” ³⁷Lob Yesu nḡeek böpata log diik ya, ³⁸lob tob böp sën neruu dub-vabuung-böp ayo vabuung lo kweḡ raḡ luu ḡḡëp vavu beya metök ahu.

³⁹Lob Rom hir alam-begö-yi hir ggev ti sën nare Yesu mala lo lë bë diik ya, lom nër bë, “Mehö sënë og Anutu Nalu yönon rot!” ⁴⁰Gavëh la denare ading teka mevare denelë. Sir lo sënë Maria vu Magdala, geMaria ngwë sën Yakobus mahen luho Yoses ataj, geSalome. ⁴¹Vu buk sën Yesu nahën nedo Galilea lo, lom lööho sënë denesepa yi medenelok vu yi. Gavëh vahi sën denesepa yi belosho deraḡ medeya Yerusalem lo denare ving.

Debë Yesu Lok Waak-heljëng-yi

(Mt 27:57-61; Lk 23:50-55; Jn 19:38-42)

⁴²Log hes ḡgovek in bë duk na, lom alam Yuda kwaj nevo bë degero sir in dega nos dok Buk-sewahsën-yi* monbuk. ⁴³Lom Yosep vu Arimatea sën kaunsor böp ti los arë, beyi mehö sën medo netung mala in buk sën Anutu-yi-nyëḡ anon jaḡ lo. Sën kedi raḡ los niwëëḡ meya vu Pilatus meketaḡ vu yi bë juh Yesu nihil vër in ḡelepeḡo*. ⁴⁴Lob Pilatus lëḡ in, gekwa vo bë maḡ diik pevis ma va? Lom vonḡ ḡaḡek ya vu alam-begö-yi hir ggev yam, belok tepëḡ vu bë, “Mehö sënë lo diik ya verök yi ma ma?” ⁴⁵Rëḡ alam-begö-yi hir ggev vonḡ ḡaḡek yom vu, lob raḡ ni bë diik ya verök yi, lob mëm nër vu Yosep bë juh heljëḡ vër beḡeḡo mena. ⁴⁶Lom Yosep baḡo tob veroo nivesa ti, beruh Yesu nihil vër in ḡelepeḡo* meḡom lok, gebë lok ya waak ti sën yö desap lok

ğelöng meris, log tetolin ğelöng böpata yah ğğërin avi. ⁴⁷GeMaria vu Magdala, geMaria sën Yosës ata lo, luho delë nyëğ sën debë heljëng loğ ya neggëp lo.

Yesu Kedi Rağ Yah

(Mt 28:1-8; Lk 24:1-12; Jn 20:1-10)

16 ¹Log Buk-sewahsën-yi* saga ğgovek ya, lob Maria vu Magdala lööho Maria ngwë sën Yakobus ata lo, geSalome, belööho ya debağo marasin reggu nivesa in bë dejikin jağ Yesu nihel vu bedub. ²Buk-sewahsën-yi ğgovek ya geheng to, loğ Soda monbuk anon, lob dekedi rağ medeya bedub, loğ mëm hes mala tök. ³Nahën deneyök aggata gedenenër vu sir bë, “Mağ re rëğ tetolin ğelöng böpata ti sën nare ğğërin waağ avi lo na vu hil-a?” ⁴Loğ devër malaj rağ medelë loğ bë ğelöng böpata sën lo tetolin meya nare ya nenga vorot. ⁵Lob lööho deluğ ya waağ ayo lom delë gemağëm ti nedo ğğëp lööho nemaj vesa. Yi tob veroo adingsekë, lom delëk mekenuj ya.

⁶Lob angër sënë nër vu sir bë, “Ham su ðenumin na! Ham yam nesero Yesu Nasaret sën desis yi rağ kelepeko lo. Rëğ mu su neggëp sënë rë, gağ kedi rağ meya. Melöö lë! Nyëğ sën debë yi loğ lo neggëp meris. ⁷Om melöö nah mena nanër vu yi hur maluh, gevu Pita geving, nabë: Muğin meya distrik Galilea om ham tamuın. Ham rëğ gwelë yi vu sugu noh vu gağek sën yö nër vu ham wirek lo.”

⁸Lob lööho vu waağ ayo meto deyom dobnë pevis medeveya medeyah. Denelëk rot gavij netök gedeneğğöneng in sir, lom su denër ranğah vu mehöti rë.

Yesu Tato Yi Vu Maria

(Jn 20:11-18)

⁹[Yesu kedi rağ loğ Soda monbuk anon, lom tato yi vu Maria vu Magdala muğin. Yi sën Yesu tii memö nemadvahi-bevidek-luu to deya in yi wirek lo. ¹⁰Avëh sënë yah meya menër bengö vu alam sën denesepa Yesu benahën medo denesu medenesis sir lo. ¹¹Nër bedengö bë kedi rağ menedo mala vesa metök vu yi, rëğ ma gesu debë nengaj vu aye rë.

Yesu Tato Yi Vu Yi Hur Maluh Luu

(Lk 24:13-35)

¹²Ğgovek ya loğ sir luu medo denetetuu aggata medeneya vuheng ti, lom Yesu tök vu luho rëğ ni agga ngwë rağ. ¹³Lom luho deyah meya denër bengö ranğah vu sir vahi, rëğ su devong ving luho ving rë.

Yesu Vo Huk Vu Sir Nemadluho-bevidek-ti

(Mt 28:16-20; Lk 24:36-49; Jn 20:19-23)

¹⁴Ğgovek loğ mëm yi hur maluh nemadluho-bevidek-ti sënë medo denegga nos loğ beggag ayo ti, lom ya meto metök vu sir medelë yi, lom

nër sir in su devong ving yi rë gayoj niwëëk. Nenër sir nebë sënë in su devong ving alam sën delë bë kedi raq yah lo hir gägek rë. ¹⁵Loq mëm nër vu sir bë, “Ham na menoh vu dob pin, beham nanër Bengö Nivesa rangah vu mehönon pin. ¹⁶Mehö sën ayo neyam timu vu sa geripek bël lo, og sëq gäqo yi nom vu sa berëq medo mala-tumsën degwata. Gaq mehö sën su ayo neyam timu vu sa rë lo, og rëq medo los yi ngaa nipaya menatök jak nyëvewen bemala nama. ¹⁷Alam sën ayoj neyam timu vu sa lo, og deyoh vu bë rëq degevonq ngaa böp nabë sënë: Rëq degetii memö geto dena jak sarëq, log debengwëng doq nyëq ngwë ayej, ¹⁸log nabë denajom nyël, ma, denanum bël diiksën, og su rëq denadiik rë. Gerëq degebë nemaj jak alam nijraksën benijvesa jak.”

Yesu Raq Yah Yägek
(*Lk 24:50-53; Sn 1:9-11*)

¹⁹Mehöböp Yesu nër vu sir nebë saga ggovek ya, log Anutu qo yi raq yah yägek benedo nema vesa. ²⁰Geyi hur maluh deya raq beya denenër yi Bengö Nivesa rangah ya meyoh vu nyëq pin, geMehöböp nedo ving sir menelox vu sir, genevonq ngaa böp los niwëëk yoh vu gägek sën nër vu sir lo.]